ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यकम्

प्रपाठकः 1 - 4

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यके प्रथमः प्रपाठकः.................................. 8

1.1 प्रथमः प्रपाठकः- अरुणकेतुकचयनं.. 8

1.1.1 अनुवाकं-1... 8

1.1.2 अनुवाकं-2... 9

1.1.3 अनुवाकं-3... 11

1.1.4 अनुवाकं-4... 13

1.1.5 अनुवाकं-5... 14

1.1.6 अनुवाकं-6... 15

1.1.7 अनुवाकं-7... 16

1.1.8 अनुवाकं-8... 19

1.1.9 अनुवाकं-9... 22

1.1.10 अनुवाकं-10... 24

1.1.11 अनुवाकं-11... 27

1.1.12 अनुवाकं-12... 30

1.1.13 अनुवाकं-13... 32

1.1.14 अनुवाकं-14... 34

1.1.15 अनुवाकं-15... 36

1.1.16 अनुवाकं-16... 37

1.1.17 अनुवाकं-17... 37

1.1.18 अनुवाकं–18 39
1.1.19 अनुवाकं–19 40
1.1.20 अनुवाकं–20 41
1.1.21 अनुवाकं–21 41
1.1.22 अनुवाकं–22 43
1.1.23 अनुवाकं–23 48
1.1.24 अनुवाकं–24 51
1.1.25 अनुवाकं–25 53
1.1.26 अनुवाकं–26 54
1.1.27 अनुवाकं–27 57
1.1.28 अनुवाकं–28 59
1.1.29 अनुवाकं–29 60
1.1.30 अनुवाकं–30 60
1.1.31 अनुवाकं–31 61
1.1.32 अनुवाकं–32 63

Appendix (of expansions) 66

Details of Dasini & Vaakyams for – Prapaatakam 1 – TA 1.1 70

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यके द्वितीयः प्रपाठकः 72

2.1 द्वितीयः प्रपाठकः – स्वाध्यायब्राह्मणं 72

2.1.1 अनुवाकं – 1 72

2.1.2 अनुवाकं – 2 73
2.1.3 अनुवाकं – 3 74
2.1.4 अनुवाकं – 4 75
2.1.5 अनुवाकं – 5 76
2.1.6 अनुवाकं – 6 79
2.1.7 अनुवाकं – 7 81
2.1.8 अनुवाकं – 8 82
2.1.9 अनुवाकं – 9 83
2.1.10 अनुवाकं – 10 84
2.1.11 अनुवाकं – 11 85
2.1.12 अनुवाकं – 12 86
2.1.13 अनुवाकं – 13 87
2.1.14 अनुवाकं – 14 87
2.1.15 अनुवाकं – 15 88
2.1.16 अनुवाकं – 16 89
2.1.17 अनुवाकं – 17 90
2.1.18 अनुवाकं – 18 90
2.1.19 अनुवाकं – 19 91
2.1.20 अनुवाकं – 20 92
Appendix (of expansions) 94

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यके तृतीयः प्रपाठकः............................ **100**
3.1 तृतीयः प्रपाठकः - चातुर्होत्रचयनम्..100
3.1.1 अनुवाकं - 1..100
3.1.2 अनुवाकं - 2..100
3.1.3 अनुवाकं - 3..101
3.1.4 अनुवाकं - 4..101
3.1.5 अनुवाकं - 5..101
3.1.6 अनुवाकं - 6..102
3.1.7 अनुवाकं - 7..102
3.1.8 अनुवाकं - 8..104
3.1.9 अनुवाकं - 9..105
3.1.10 अनुवाकं - 10..105
3.1.11 अनुवाकं - 11..107
3.1.12 अनुवाकं - 12..113
3.1.13 अनुवाकं - 13..116
3.1.14 अनुवाकं - 14..117
3.1.15 अनुवाकं - 15..119
3.1.16 अनुवाकं - 16..120
3.1.17 अनुवाकं - 17..120
3.1.18 अनुवाकं - 18..120

3.1.19 अनुवाकं – 19 121
3.1.20 अनुवाकं – 20 121
3.1.21 अनुवाकं – 21 121
4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यके प्रथमः प्रपाठकः 125
4.1 चतुर्थः प्रपाठकः – पितृमेधमन्त्राः 125
4.1.1 अनुवाकम् – 1 125
4.1.2 अनुवाकम् – 2 128
4.1.3 अनुवाकम् – 3 129
4.1.4 अनुवाकम् – 4 131
4.1.5 अनुवाकम् – 5 133
4.1.6 अनुवाकम् – 6 135
4.1.7 अनुवाकम् – 7 137
4.1.8 अनुवाकम् – 8 139
4.1.9 अनुवाकम् – 9 140
4.1.10 अनुवाकम् – 10 141
4.1.11 अनुवाकम् – 11 143
4.1.12 अनुवाकम् – 12 144
Appendix (of expansions) 147

==============================

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यके प्रथमः प्रपाठकः

1.1 प्रथमः प्रपाठकः– अरुणकेतुकचयनं

1.1.1 अनुवाकं–1

T.A.1.1.1

भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः । भद्रं पश्येमाक्षभिर् यजत्राः ।

स्थिरैरङ्गैस्तुष्टुवा(ग्ं)॒ सस्तनूभिः । व्यशेम देवहितं॒ यदायुः ।

स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।

स्वस्ति नस्ताक्ष्र्यो अरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्–दधातु ।

आपमापामपः सर्वाः । अस्मा–दस्मा–दितोऽमुतः । **1 (10)**

T.A.1.1.2

अग्निर्वायुश्च सूर्यश्च । सह सञ्च–स्करर्द्धिया । वाय्वश्वा

रश्मिपतयः । मरीच्यात्मानो अद्रुहः । देवीर् भुवन सूवरीः ।

पुत्रवत्वाय मे सुत । महानाम्नीर्–महामानाः । महसो महसः स्वः ।

देवीः पर्जन्य सूवरीः । पुत्रवत्वाय मे सुत । **2 (10)**

T.A.1.1.3

अपाश्न्युष्णि-मपा रक्षः । अपाश्न्युष्णि-मपा रघं ।

अपाघ्रामप चावर्त्तिं । अप देवीरितो हित । वज्रं देवीरजीताᳶश्च ।

भुवनं देवसूवरीः । आदित्यानदितिं देवीं । योनिनोर्ध्व-मुदीषत ।

शिवा नः शन्तमा भवन्तु । दिव्या आप ओषधयः( ) ।

सुमृडीका सरस्वति । मा ते व्योम सन्दृशि । **3 (12)**

(अमुतः - सु - तौषधयो द्वे च) (A1)

1.1.2 अनुवाकं-2

T.A.1.2.1

स्मृतिः प्रत्यक्ष-मैतिह्यं । अनुमान-श्चतुष्टयं । एतैरादित्य मण्डलं ।

सर्वैरेव विधास्यते । सूर्यो मरीचिमादत्ते । सर्वस्माद् भुवनादधि ।

तस्याः पाक विशेषेण । स्मृतं काल विशेषणं । नदीव प्रभवात्

काचित् । अक्षय्याथ् स्यन्दते यथा । **4 (10)**

T.A.1.2.2

तान्नद्योऽभि समायन्ति । सोरुः सती न निवर्तते । एवन्नाना

समुत्थानाः । कालाः संवँथ्सरꣳ श्रिताः । अणुशश्च महशश्च ।

सर्वे समवयन्त्रि तं । स तैः सर्वैः समाविष्टः । ऊरुः सन्न निवर्त्तते ।

अधिसंवँथ्सरं ँविद्यात् । तदेव लक्षणे । **5 (10)**

T.A.1.2.3

अणुभिश्च महद्भिश्च । समारूढः प्रदृश्यते । सँवथ्सरः प्रत्यक्षेण ।

नाधिसत्वः प्रदृश्यते । पटरो विक्लिधः पिङ्गः । एतद् वरुण लक्षणं ।

यत्रै त–दुपदृश्यते । सहस्रं तत्र नीयते । एकꣳ हि शिरो नाना

मुखे । कृथ्स्नं तदृतु लक्षणं । **6 (10)**

T.A.1.2.4

उभयतः सप्तेन्द्रियाणि । जल्पितं त्वेव दिह्यते । शुक्लकृष्णे

सँवथ्सरस्य । दक्षिण वामयोः पार्श्वयोः । तस्यैषा भवति । शुक्रं ते

अन्यद्यजतं ते अन्यत् । विषुरूपे अहनी द्यौरिवासि ।

विश्वा हि माया अवसि स्वधावः । भद्रा ते पूषन्निह रातिरस्त्विति ।

नात्र भुवनं ( ) । न पूषा । न पशवः ।

नादित्यः सँवथ्सर एव प्रत्यक्षेण प्रियतमं ँविद्यात् । एतद्वै सम्ँवथ्सरस्य प्रियतम৺् रूपं । योऽस्य महानर्थ उत्पथ्स्यमानो भवति । इदं पुण्यं कुरुष्वेति । तमाहरणं दद्यात् । **7 (17)**

(यथा – लक्षण – ऋतुलक्षणं – भुवन৺् सप्त च (A2)

1.1.3 अनुवाकं–3

T.A.1.3.1

साकञ्जाना৺् सप्तथमाहु–रेकजं । षड्डुद्यमा ऋषयो देवजा इति । तेषामिष्टानि विहितानि धामशः । स्थात्रे रेजन्ते विकृतानि रूपशः । कोनु मर्या अमिथितः । सखा सखायमब्रवीत् । जहाको अस्मदीषते । यस्तित्याज सखिविद৺् सखायं । न तस्य वाच्यपि भागो अस्ति । यदी৺् शृणोत्यलक৺् शृणोति । **8 (10)**

T.A.1.3.2

न हि प्रवेद सुकृतस्य पन्थामिति । ऋतुर्. ऋतुना नुद्यमानः । विननादाभिधावः । षष्टिश्च त्रि৺्शका वल्गाः । शुक्लकृष्णौ च षाष्टिकौ । सारागवस्त्रैर्–जरदक्षः ।

वसन्तो वसुभिः सह । सँवथ्सरस्य सवितुः । प्रैषकृत् प्रथमः

स्मृतः । अमूनादय–तेत्यन्यान् । 9 (10)

T.A.1.3.3

अमूᳪश्च परिरक्षतः । एता वाचः प्रयुज्यन्ते । यत्रै तदुपदृश्यते ।

एतदेव विजानीयात् । प्रमाणं कालपर्यये । विशेषणं तु वक्ष्यामः ।

ऋतूनां तन्निबोधत । शुक्लवासा रुद्रगणः । ग्रीष्मेणावर्तते सह ।

निजहन् पृथिवीᳪ सर्वां । 10 (10)

T.A.1.3.4

ज्योतिषा ऽप्रतिख्येन सः । विश्वरूपाणि वासाᳪसि ।

आदित्यानां निबोधत । सँवथ्सरीणं कर्मफलं । वर्.षाभिर् र्ददताᳪ

सह । अदुःखो दुःख चक्षुरिव । तद्मा पीत इव दृश्यते ।

शीतेना व्यथयन्निव । रुरुदक्ष इव दृश्यते । ह्लादयते ज्वलतश्चैव ( ) ।

शाम्यतश्चास्य चक्षुषी । यावै प्रजा भ्रᳪश्यन्ते । सँवथ्सरात्ता

भ्रᳪश्यन्ते । याः प्रतितिष्ठन्ति । सँवथ्सरे ताः प्रतितिष्ठन्ति ।

वर्.षाभ्य इत्यर्थः । 11 (16)

(शृणो – त्यन्यान्थ् – सर्वा – मेव षट्च) (A3)

1.1.4 <u>अनुवाकं–4</u>

T.A.1.4.1

अक्षिदुःखोत्थितस्यैव । विप्रसन्ने कनीनिके । आङ्क्ते चाद्गणं नास्ति ।

ऋभूणां तन्निबोधत । कनकाभानि वासाꣳसि । अहतानि निबोधत ।

अन्नमश्नीत मृज्मीत । अहं वो जीवनप्रदः । एता वाचः प्रयुज्यन्ते ।

शरद्यत्रोप दृश्यते । **12 (10)**

T.A.1.4.2

अभिधून्वन्तो–ऽभिघ्नन्त इव । वातवन्तो मरुद्गणाः ।

अमुतो जेतुमिषुमुखमिव । सन्नद्धाः सह ददृशे ह ।

अपध्वस्तैर्–वस्तिवर्णैरिव । विशिखासः कपर्दिनः ।

अक्रुद्धस्य योथ्स्यमानस्य । क्रुद्धस्येव लोहिनी ।

हेमतश्चक्षुषी विद्यात् । अक्ष्णयोः क्षिपणोरिव । **13 (10)**

T.A.1.4.3

दुर्भिक्षं देवलोकेषु । मनूनामुदकं गृहे । एता वाचः प्रवदन्तीः ।

वैद्युतो यान्ति शैशिरीः । ता अग्निः पवमाना अन्वैक्षत ।

इह जीविकाम–परिपश्यन् । तस्यैषा भवति । इहेह वः स्वतपसः ।

मरुतः सूर्यत्वचः । शर्म सप्रथा आवृणे ( ) । **14 (10)**

(दृश्यत – इवा – वृणे) (A4)

1.1.5 <u>अनुवाकं–5</u>

<u>T.A.1.5.1</u>

अति ताम्राणि वासाꣳसि । अष्टिवज्रि शतघ्नि च । विश्वे देवा

विप्रहरन्ति । अग्निजिव्हा असश्चत । नैव देवो न मर्त्यः । न राजा

वरुणो विभुः । नाग्निर् नेन्द्रो न पवमानः । मातृक्कच्च न विद्यते ।

दिव्यस्यैका धनुरार्त्निः । पृथिव्यामपरा श्रिता । **15 (10)**

<u>T.A.1.5.2</u>

तस्येन्द्रो वम्रिरूपेण । धनुर्ज्या–मछिनथ्स्वयं । तदिन्द्रधनुरित्यज्यं ।

अभ्रवर्णेषु चक्षते । एतदेव शम्ँयोर्–बार्.हस्पत्यस्य ।

एतद् रुद्रस्य धनुः । रुद्रस्य त्वेव धनुरार्त्निः । शिर उत्पिपेष ।

स प्रवर्ग्योऽभवत् । तस्माद् यः सप्रवर्ग्येण यज्ञेन यजते ( ) ।

रुद्रस्य स शिरः प्रतिदधाति । नैनꣳ रुद्र आरुको भवति ।

य एवं वेँद । **16 (13)**

(श्रिता – यजते त्रीणि च) (A5)

1.1.6 अनुवाकं–6

T.A.1.6.1

अत्यूर्ध्वाक्षोऽतिरश्चात् । शिशिरः प्रदृश्यते । नैव रूपं न वासाꣳसि ।
न चक्षुः प्रतिदृश्यते । अन्योन्यं तु न हिꣳस्रातः । सत स्तद्
देवलक्षणं । लोहितोऽक्ष्णि शारशीर्ष्णिः । सूर्यस्योदयनं प्रति ।
त्वं करोषि न्यञ्जलिकां । त्वं करोषि निजानुकां । 17 (10)

T.A.1.6.2

निजानुकामे न्यञ्जलिका । अमी वाच–मुपासतामिति ।
तस्मै सर्व ऋतवो नमन्ते । मर्यादा करत्वात् प्रपुरोधां । ब्राह्मण
आप्नोति । य एवं वेद । स खलु सम्वथ्सर एतैः सेनानीभिः सह ।
इन्द्राय सर्वान्–कामानभिवहति । स द्रफ्सः ।
तस्यैषा भवति । 18 (10)

T.A.1.6.3

अव द्रप्सो अ॒ꣳशुमतीमतिष्ठत् । इयानः कृष्णो दशभिः सहस्रैः ।

आवर्त-मिन्द्रः शच्या धमन्तं । उपस्नुहि तं नृमणा-मथद्रामिति ।

एतयै वेन्द्रः सला वृक्या सह । असुरान् परिवृश्चति ।

पृथिव्यꣳ शुमती । तामन्व-वस्थितः सम्ँवथ्सरो दिवञ्च ।

नैवं ँविदुषा-ऽऽचार्यान् तेवासिनौ । अन्योन्यस्मै द्रुह्यातां ( ) ।

यो द्रुह्यति । भ्रश्यते स्वर्गाल् लोकात् । इत्यृतु मण्डलानि ।

सूर्य मण्डला न्याख्यायिकाः । अत ऊर्ध्वꣳसनिर्वचनाः । **19 (15)**

(निजानुकां – भवति – द्रुह्यातां पञ्च च) (A6)

1.1.7 <u>अनुवाकं-7</u>

T.A.1.7.1

आरोगो भ्राजः पटरः पतङ्गः । स्वर्णरो ज्योतिषीमान्. विभासः ।

ते अस्मै सर्वे दिवमातपन्ति । ऊर्जं दुहाना अनपस्फुरन्त इति ।

कश्यपोऽष्टमः । स महामेरुं न जहाति । तस्यैषा भवति ।

यत्ते शिल्पं कश्यप रोचनावत् । इन्द्रियावत् पुष्कलं चित्रभानु ।

यस्मिन् थ्सूर्या अर्पिताः सप्त साकं । **20 (10)**

T.A.1.7.2

तस्मिन् राजान–मधिविश्रयेममिति । ते अस्मै सर्वे कश्यपा–ज्ज्योतिर्

–लभन्ते । तान्थ्सोमः कश्यपादधि निर्द्धमति । भ्रस्ता कर्म कृदिवैवं ।

प्राणो जीवानीन्द्रिय जीवानि । सप्त शीर्.षण्याः प्राणाः ।

सूर्या इत्याचार्याः। अपश्यमह मेतान्थ् सप्त सूर्यानिति । पञ्चकर्णो

वाथ्स्यायनः । सप्तकर्णश्च प्लाक्षिः । **21 (10)**

T.A.1.7.3

आनुश्रविक एव नौ कश्यप इति । उभौ वेदयिते । न हि शेकुमिव

महामेरुं गन्तुं । अपश्यमहमेतथ् सूर्यमण्डलं परिवर्तमानं ।

गार्ग्यः प्राणत्रातः । गच्छन्त महामेरुं । एकञ्चाजहतं ।

भ्राजपटर पतङ्गा निहने । तिष्ठन्नातपन्ति ।

तस्मादिह तप्त्रि तपाः । **22 (10)**

T.A.1.7.4

अमुत्रेतरे । तस्मादिहा तप्त्रि तपाः । तेषामेषा भवति ।

सप्त सूर्या दिव–मनु प्रविष्टाः । तानन्वेति पथिभिर् दक्षिणावान् ।

ते अस्मै सर्वे घृतमातपन्ति । ऊर्जं दुहाना अनपस्फुरन्त इति ।

सप्तर्त्विर्जः सूर्या इत्याचार्याः । तेषामेषा भवति ।

सप्त दिशो नाना सूर्याः । **23 (10)**

T.A.1.7.5

सप्त होतार ऋत्विजः । देवा आदित्या ये सप्त ।

तेभिः सोमाभी रक्षण इति । तदप्याम्नायः । दिग्भ्राज ऋतून् करोति ।

एतयैवावृता ऽऽसहस्रसूर्यताया इति वैशम्पायनः । तस्यैषा भवति ।

यद्द्याव इन्द्र ते शत७ँ शतं भूमीः । उत स्युः । न त्वा वज्रिन्थ्

सहस्र७ँ सूर्याः ( ) । **24 (10)**

T.A.1.7.6

अनु न जातमष्ट रोदसी इति । नाना लिङ्गत्वा–दृतूनां नाना सूर्यत्वं ।

अष्टौ तु व्यवसिता इति । सूर्यमण्डला–न्यष्टात ऊर्ध्वं । तेषामेषा

भवति । चित्रं देवाना–मुदगादनीकं । चक्षुर् मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ।

आऽप्रा द्यावा पृथिवी अन्तरिक्षं । सूर्य आत्मा जगतस्–

तस्तुषश्चेति । **25 (9)** *(साकं – प्लाक्षि – स्तप्त्रितपा – नानासूर्याः – सूर्या – +नव च) (A7)*

1.1.8 अनुवाकं-8

T.A.1.8.1

क्वेदमभ्रं निविशते । क्वाय९ँ सँम्वथ्सरो मिथः । क्वाहः क्वेयन्
देव रात्री । क्व मासा ऋतवः श्रिताः । अर्द्धमासा मुहूर्ताः ।
निमेषास्तुटिभिः सह । क्वेमा आपो निविशन्ते । यदीतो यान्ति
संप्रति । काला अफ्सु निविशन्ते । आपः सूर्ये समाहिताः । **26 (10)**

T.A.1.8.2

अभ्राण्यपः प्रपद्यन्ते । विद्युथ्सूर्ये समाहिता । अनवर्णे इमे भूमी ।
इयञ्चासौ च रोदसी । कि९ स्विदत्रान्तरा भूतं । येनेमे विधृते उभे ।
विष्णुना विधृते भूमी । इति वथ्सस्य वेदना । इरावती धेनुमती हि
भूतं । सूयवसिनी मनुषे दशस्ये । **27 (10)**

T.A.1.8.3

व्यष्टभ्ना-द्रोदसी विष्णवेते । दाधर्थ पृथिवी-मभितो मयूखैः ।
किन्त-द्विष्णो र्बलमाहुः । का दीप्तिः किं परायणं । एको यद्धा-रय
द्देवः । रेजती रोदसी उभे । वाताद्विष्णोर् बल माहुः । अक्षराद्

दीप्ति रुच्यते । त्रिपदाद्धारयद् देवः । यद्विष्णोरेक–मुत्तमं । 28 (10)

T.A.1.8.4

अग्नयो वायवश्चैव । एतदस्य परायणं । पृच्छामि त्वा परं मृत्युं ।

अवमं मध्यमञ्चतुं । लोकञ्च पुण्यपापानां । एतत् पृच्छामि

संप्रति । अमुमाहुः परं मृत्युं । पवमानं तु मध्यमं । अग्निरेवावमो

मृत्युः । चन्द्रमा–श्चतुरुच्यते । 29 (10)

T.A.1.8.5

अनाभोगाः परं मृत्युं । पापाः सँयन्ति सर्वदा । आभोगास्त्वेव

सम्ँयन्ति । यत्र पुण्यकृतो जनाः । ततो मध्यममायन्ति ।

चतुमग्निञ्च संप्रति । पृच्छामि त्वा पापकृतः । यत्र यातयते यमः ।

त्वन्नस्तद् –ब्रह्मन् प्रब्रूहि । यदि वेत्थाऽसतो गृहान् । 30 (10)

T.A.1.8.6

कश्यपा दुदिताः सूर्याः । पापान्निर्घ्नन्ति सर्वदा । रोदस्योरन्तर्

देशेषु । तत्र न्यस्यन्ते वासवैः । ते ऽशरीराः प्रपद्यन्ते ।

यथा ऽपुण्यस्य कर्मणः । अपाण्यपाद केशासः ।

तत्र तेऽयोनिजा जनाः । मृत्वा पुनर्मृत्यु–मापद्यन्ते ।
अद्यमानाः स्वकर्मभिः । **31 (10)**

T.A.1.8.7

आशातिकाः क्रिमय इव । ततः पूयन्ते वासवैः । अपैतं मृत्युं जयति । य एवं वेद । स खल्वैवं विद्ब्राह्मणः । दीर्घश्रुत्तमो भवति । कश्यपस्यातिथिः सिद्धगमनः सिद्धागमनः । तस्यैषा भवति । आयस्मिन्–थ्सप्त वासवाः । रोहन्ति पूर्व्या रुहः । **32 (10)**

T.A.1.8.8

ऋषिर्.ह दीर्घश्रुत्तमः । इन्द्रस्य घर्मो अतिथिरिति । कश्यपः पश्यको भवति । यथ्सर्वं परिपश्यतीति सौक्ष्म्यात् । अथाग्नेरष्टपुरुषस्य । तस्यैषा भवति । अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् ।
विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् । युयोध्यस्म–ज्जुहुराणमेनः ।
भूयिष्ठान्ते नम उक्तिं विधेमेति ( ) । **33 (10)** *समाहिता – दशास्ये – उत्तम–मुच्यते–गृहान्–थ्स्वकर्मभिः–पूर्व्या रुह–इति) (A8)*

1.1.9 अनुवाकं–9

T.A.1.9.1

अग्निश्च जातवेदाश्च । सहोजा अजिराप्रभुः । वैश्वानरो नर्यापाश्च ।

पङ्क्तिराधाश्च सप्तमः । विसर्पे वाष्टमोऽग्नीनां ।

एतेऽष्टौ वसवः क्षिता इति । यथर्त्वे–वाग्ने–रर्चिर्वर्ण विशेषाः ।

नीलार्चिश्च पीतकार्चिश्चेति । अथ वायो–रेकादश–

पुरुषस्यैकादशस्त्रीकस्य । प्रभ्राजमाना व्यवदाताः । **34 (10)**

T.A.1.9.2

याश्च वासुकि वैद्युताः । रजताः परुषाः श्यामाः । कपिला

अतिलोहिताः । ऊर्ध्वा अवपतन्ताश्च । वैद्युत इत्येकादश । नैनं

ँवैद्युतो हिनस्ति । य एवं ँवेद । स होवाच व्यासः पाराशर्यः ।

विद्युद्वधमेवाहं मृत्युमैश्चमिति । न त्वकामꣳ हन्ति । **35 (10)**

T.A.1.9.3

य एवं ँवेद । अथ गन्धर्वगणाः । स्वान भ्राट् । अङ्घारिर् बंभारिः ।

हस्तः सुहस्तः । कृशानुर् विश्वावसुः । मूर्धन्वान्थ्–सूर्यवर्चाः ।

कृतिरित्येकादश गन्धर्वगणाः । देवाश्च महादेवाः ।

रश्मयश्च देवा गरगिरः । 36 (10)

T.A.1.9.4

नैनं गरो हिनस्ति । य एवं वेद । गौरी मिमाय सलिलानि तक्षती ।

एकपदी द्विपदी सा चतुष्पदी । अष्टापदी नवपदी बभूवुषी ।

सहस्राक्षरा परमे व्योमन्निति । वाचो विशेषणं ।

अथ निगदव्याख्याताः ।ताननुक्रमिष्यामः ।

वराहवः–स्वतपसः । 37 (10)

T.A.1.9.5

विद्युन् महसो धूपयः । श्वापयो गृहमेधाश्चेत्येते ।

ये चेमेऽशिमिविद्विषः । पर्जन्याः सप्त पृथिवीमभिवर्.षन्ति ।

वृष्टिभिरिति । एतयैव विभक्ति विपरीताः । सप्तभिर्वातै रुदीरिताः ।

अमूँ लोका–नभिवर्.षन्ति । तेषामेषा भवति ।

समान–मेतदुदकं । 38 (10)

T.A.1.9.6

उच्चैत्यव चाहभिः । भूमिं पर्जन्या जिन्वन्ति । दिवं जिन्वन्-त्यग्नय

इति । यदक्षरं भूतकृतं । विश्वे देवा उपासते । महर्.षिमस्य गोप्तारं ।

जमदग्नि-मकुर्वत । जमदग्नि-राप्यायते । छन्दोभि-श्चतुरुत्तरैः ।

राज्ञः सोमस्य तृप्तासः । **39 (10)**

T.A.1.9.7

ब्रह्मणा वीर्यावता । शिवा नः प्रदिशो दिशः । तच्छँय्योरा वृणीमहे ।

गातुं यँज्ञाय । गातुँ यज्ञपतये । दैवीः स्वस्तिरस्तु नः ।

स्वस्तिर् मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजं । शन्नो अस्तु द्विपदे ।

शञ्चतुष्पदे ( ) । सोमपा**(3)** असोमपा**(3)** इति

निगदव्याख्याताः । **40 (11)** *(व्यवदाता – हन्ति – गरगिर – स्तपस – उदकं – तृप्तास – श्चतुष्पद एकं च) (A9)*

1.1.10 अनुवाकं-10

T.A.1.10.1

सहस्रवृदियं भूमिः । परं व्योँम सहस्रवृत् । अश्विना भुज्यू

नासत्या । विश्वस्य जगतस्पती । जाया भूमिः पतिर्व्योम ।

मिथुनन्ता अतुर्यथुः । पुत्रो बृहस्पती रुद्रः । सरमा इति स्त्रीपुमं ।

शुक्रं वामन्यद्यजतं वामन्यत् । विषुरूपे अहनी द्यौरिव स्थः । **41 (10)**

T.A.1.10.2

विश्वा हि माया अवथः स्वधावन्तौ । भद्रा वां पूषणाविह रातिरस्तु ।

वासात्यौ चित्रौ जगतो निधानौ । द्यावाभूमी चरथः स७ सखायौ ।

तावश्विना रासभाश्वा हवं मे । शुभस्पती आगत७ सूर्यया सह ।

त्युग्रो ह भुज्यु–मश्विनोद मेघे । रयिन्न कश्चिन् ममृवां(2) अवाहाः ।

तमूहथुर्–नौभिरात्मन्–वतीभिः ।

अन्तरिक्ष प्रुड्भिर–पोदकाभिः । **42 (10)**

T.A.1.10.3

तिस्रः क्षपस्त्रिरहा ऽतिव्रजद्भिः । नासत्या भुज्युमूहथुः पतङ्गैः ।

समुद्रस्य धन्वन्नार्द्रस्य पारे । त्रिभी रथैः शतपद्भिः षडश्वैः ।

सवितारं वितन्वन्तं । अनुबध्नाति शांबरः । आपपूर्.षं–बरश्चैव ।

सविता ऽरेपसो ऽभवत् । त्य७ सुतृप्तं विदित्वैव ।

बहुसोम गिरं वशी । **43 (10)**

T.A.1.10.4

अन्वेति तुग्रो वक्रियान्तं । आयसूयान्थ् सोमतृफ्सुषु ।

स सङ्ग्राम-स्तमोद्योऽत्योतः । वाचो गाः पिपाति तत् ।

स तद्गोभिः स्तवा ऽत्येत्यन्ये । रक्षसा ऽनन्विताश्च ये ।

अन्वेति परिवृत्त्याऽस्तः । एवमेतौ स्थो अश्विना ।

ते एते द्युः पृथिव्योः । अहरहर्-गर्भन्दधाथे । **44 (10)**

T.A.1.10.5

तयो रेतौ वथ्सा वहोरात्रे । पृथिव्या अहः । दिवो रात्रिः ।

ता अविसृष्टौ । दंपती एव भवतः । तयो रेतौ वथ्सौ ।

अग्निश्चा-दित्यश्च । रात्रेर्वथ्सः । श्वेत आदित्यः । अह्नोऽग्निः । **45 (10)**

T.A.1.10.6

ताम्रो अरुणः । ता अविसृष्टौ । दम्पती एव भवतः । तयो रेतौ

वथ्सौ । वृत्रश्च वैद्युतश्च । अग्नेर्वृत्रः । वैद्युत आदित्यस्य ।

ता अविसृष्टौ । दम्पती एव भवतः । तयो रेतौ वथ्सौ । **46 (10)**

T.A.1.10.7

उष्मा च नीहारश्च । वृत्रस्योष्मा । वैद्युतस्य नीहारः । तौ तावेव

प्रतिपद्येते । सेयꣳ रात्री गर्भिणी पुत्रेण सम्ँवसति ।

तस्या वा एतदुल्बणं । यद्रात्रौ रश्मयः । यथा गोर्गर्भिण्या उल्बणं ।
एवमेतस्या उल्बणं । प्रजयिष्णुः प्रजया च पशुभिश्च भवति ( ) ।
य एवं वेद । एतमुद्यन्त-मपियन्तञ्चेति । आदित्यः पुण्यस्य वथ्सः ।
अथ पवित्राङ्गिरसः । **47 (14)** *(स्थो – ऽपोदकाभिर् – वशी –*
दधाथे – अग्नि – स्तयो रेतौ वथ्सौ – भवति चत्वारि च) (A10)

1.1.11 <u>अनुवाकं-11</u>

<u>T.A.1.11.1</u>

पवित्रवन्तः परिवाजमासते । पितैषां प्रत्नो अभिरक्षति व्रतं ।
महस्समुद्रं वरुण स्तिरोदधे । धीरा इच्छेकुर्-धरुणेष्वारभं ।
पवित्रं ते विततं ब्रह्मणस्पते । प्रभुर्गात्राणि पर्येषि विश्वतः ।
अतप्ततनूर् न तदामो अश्नुते । श्रृतास इद्वहन्-तस्तथ् समाशत ।
"ब्रह्मा देवानां{1}" । असतः सद्ये ततक्षुः । **48 (10)**

<u>T.A.1.11.2</u>

ऋषयः सप्तात्रिश्च यत् । सर्वेऽत्रयो अगस्त्यश्च । नक्षत्रैः शङ्कृतो
ऽवसन् । अथ सवितुः श्यावाश्वस्या ऽवर्त्तिकामस्य ।

अमी य ऋक्षा निहिता स उच्चा । नक्तं ददृश्रे कुहचिद्दिवेयुः ।

अदब्धानि वरुणस्य व्रतानि । विचाकश–च्चन्द्रमा नक्षत्रमेति ।

तथ् सवितुर् वरेण्यं । भर्गो देवस्य धीमहि । **49 (10)**

T.A.1.11.3

धियो यो नः प्रचोदयात् । तथ्सवितुर् वृणीमहे ।

वयं देवस्य भोजनं । श्रेष्ठ॑ं सर्वधातमं । तुरं भगस्य धीमहि ।

अपागूहत सविता तृभीन् । सर्वान् दिवो अन्धसः। नक्तन्तान्यभवन्

दृशे । अस्थ्यस्थ्ना संभविष्यामः । नाम नामैव नाम मे । **50 (10)**

T.A.1.11.4

नपु॑ंसकं पुमा॑ंस्त्र्यस्मि । स्थावरोऽस्म्यथ जङ्गमः ।

यजेऽयक्षि यष्टाहे च । मया भूतान्ययक्षत । पशवो मम भूतानि ।

अनूबन्ध्यो ऽस्म्यहं ँविभुः । स्त्रियः सतीः । ता उ मे पु॑ंस आहुः ।

पश्यदक्षण्वान्न–विचेतदन्धः । कविर्यः पुत्रः स इमा चिकेत । **51 (10)**

T.A.1.11.5

यस्ता विजानाथ् सवितुः पिताऽसत् । अन्धो मणिमविन्दत् ।

तमनङ्गुलि–रावयत् । अग्रीवः प्रत्यमुञ्चत् । तमजिव्हा असश्चत ।

ऊर्ध्वमूल-मवाक्छाखं । वृक्षं ँयो वेद संप्रति । न स जातु जनः

श्रद्दध्यात् । मृत्युर्मा मारयादितिः । हसितꣳ रुदितङ्गीतं । **52 (10)**

T.A.1.11.6

वीणा पण वलासितं । मृतञ्जीवञ्च यत्किञ्चित् ।

अङ्गानि स्नेव विद्धि तत् । अतृष्यꣳस्तृष्य ध्यायत् ।

अस्माज्जाता मे मिथू चरन्न् । पुत्रो निर्.ऋत्या वैदेहः ।

अचेता यश्च चेतनः । स तं मणिमविन्दत् । सोऽनङ्गुलिरावयत् ।

सोऽग्रीवः प्रत्यमुन्चत् । **53 (10)**

T.A.1.11.7

सोऽजिह्वो असश्चत । नैतमृषिं ँविदित्वा नगरं प्रविशेत् ।

यदि प्रविशेत् । मिथौ चरित्वा प्रविशेत् । तथ्संभवस्य व्रतं ।

आ तमग्ने रथन्तिष्ठ । एकाश्वमेक योजनं । एकचक्र-मेकधुरं ।

वात ध्राजि गतिं ँविभो । न रिष्यति न व्यथते ( ) । **54 (10)**

T.A.1.11.8

नास्याक्षो यातु सज्जति । यच्छ्वेतान् रोहिताꣳश्चाग्नेः ।
रथे युक्त्वाऽधितिष्ठति । एकया च दशभिश्च स्वभूते ।
द्वाभ्या मिष्टये विꣳशत्या च । तिसृभिश्च वहसे त्रिꣳशता च ।
नियुद्भिर्–वायविह ता विमुञ्च । **55 (7)**

(ततक्षुर् – धीमहि – नाम मे – चिकेत – गीतं – प्रत्यमुञ्चद् – व्यथते – +सप्त च) (A11)

1.1.12 अनुवाकं–12

T.A.1.12.1

आतनुष्व प्रतनुष्व । उद्धमाधम सन्धम । आदित्ये चन्द्रवर्णानां ।
गर्भं मा धेहि यः पुमान् । इतः सिक्तꣳ सूर्यगतं । चन्द्रमसे रसङ्कृधि ।
वारादं जनया–ग्रेऽग्निं । य एको रुद्र उच्यते । असं ख्याताः
सहस्राणि । स्मर्यते न च दृश्यते । **56 (10)**

T.A.1.12.2

एवमेतन्निबोधत । आ मन्द्रै–रिन्द्र हरिभिः । या हि मयूर–रोमभिः ।
मात्वा केचिन्नियेमुरिन्न पाशिनः । दधन्वेव ता इहि । मा मन्द्रै–रिन्द्र

हरिभिः । यामि मयूर रोमभिः । मा मा केचिन्नियेमुरिन्न पाशिनः ।
निधन्वेव ताँ(2) इमि । अणुभिश्च महद्भिश्च । 57 (10)

T.A.1.12.3

निघृष्वै रसमायुतैः । कालैर्. हरित्वमापन्नैः । इन्द्रायाहि सहस्र युक् ।
अग्निर् विभ्राष्टि वसनः । वायुः श्वेतसिकद्रुकः । सम्ँवथ्सरो विषू वर्णैः ।
नित्यास्ते ऽनुचरास्तव । सुब्रह्मण्योऽ सुब्रह्मण्योऽ सुब्रह्मण्यों ।
इन्द्रागच्छ हरिव आगच्छ मेधातिथेः । मेष वृषणश्वस्य मेने । 58 (10)

T.A.1.12.4

गौरावस्कन्दिन्न–हल्यायै जार । कौशिक–ब्राह्मण गौतमब्रुवाण ।
अरुणाश्वा इहागताः । वसवः पृथिवि क्षितः । अष्टौ दिग्वाससो
ऽग्नयः । अग्निश्च जातवेदाश्चेत्येते । ताम्राश्वा–स्थाम्ररथाः ।
ताम्रवर्णा स्तथाऽसिताः । दण्डहस्ताः खादग्दतः ।
इतो रुद्राः पराङ्गताः । 59 (10)

T.A.1.12.5

उक्त॰ स्थानं प्रमाणञ्च पुर इत । बृहस्पतिश्च सविता च ।

विश्वरूपै-रिहागतां । रथेनोदकवर्त्मना । अफ्सुषा इति तद्द्वयोः ।

उक्तो वेषो वासा॰सि च । कालावयवाना-मितः प्रतीज्या ।

वासात्या इत्यश्विनोः । कोऽन्तरिक्षे शब्दङ्करोतीति ।

वासिष्टो रौहिणो मीमा॰सां चक्रे ( ) । तस्यैषा भवति ।

"वाश्रेव विद्यु{2}" दिति । ब्रह्मण उदरणमसि । ब्रह्मण उदीरणमसि ।

ब्रह्मण आस्तरणमसि । ब्रह्मण उपस्तरणमसि । **60 (16)**

(दृश्यते – च – मेने – परां गता – श्चके षट्च) (A12)

1.1.13 अनुवाकं-13

T.A.1.13.1 [अपक्रामत गर्भिण्यः]

अष्टयोनी-मष्टपुत्रां । अष्टपत्नी-मिमां महीं । अहं ँवेद न मे मृत्युः ।

न चामृत्युरघाहरत् । अष्टयोन्यष्ट पुत्रं । अष्टपदिद-मन्तरिक्षं ।

अहं ँवेद न मे मृत्युः । न चामृत्युरघाहरत् ।

अष्टयोनी-मष्टपुत्रां । अष्टपत्नी-ममून्दिवं । **61 (10)**

T.A.1.13.2

अहं ँवेद न मे मृत्युः । न चामृत्युरघाहरत् । “सुत्रामाणं{3}”

“महीमूषु”{4} । अदितिर्द्यौ–रदिति–रन्तरिक्षं । अदिति र्माता स पिता

स पुत्रः । विश्वे देवा अदितिः पञ्च जनाः ।

अदितिर्–जात–मदितिर्–जनित्वं । अष्टौ पुत्रासो अदितेः ।

ये जाता स्तन्वः परि । देवाँ (2) उपप्रैथ् सप्तभिः । **62 (10)**

T.A.1.13.3

परा मार्त्ताण्डमास्यत् । सप्तभिः पुत्रै–रदितिः । उप प्रैत् पूर्व्यं ँयुगं ।

प्रजायै मृत्यवे तत् । परा मार्त्ताण्ड–माभरदिति ।ताननुक्रमिष्यामः ।

मित्रश्च वरुणश्च । धाता चार्यमा च । अꣳशश्च भगश्च ।

इन्द्रश्च विवस्वाꣳश्चेत्येते ( ) । "हिरण्यगर्भो{5}”

“हꣳसः शुचिषत्{6}” । “ब्रह्म जज्ञानं{7}” “तदित् पद{8}” मिति ।

गर्भः प्राजापत्यः । अथ पुरुषः सप्तपुरुषः । **63 (14)**

(अमूं दिवꣳ – सप्तभि – रेते चत्वारि च) (A13)

1.1.14 अनुवाकं–14

[यथास्थानं गर्भिण्यः]

T.A.1.14.1

योऽसौ तपन्नुदेति । स सर्वेषां भूतानां प्राणानादायोदेति ।

मा मे प्रजाया मा पशूनां । मा मम प्राणानादायोदगाः ।

असौ यो ऽस्तमेति । स सर्वेषां भूतानां प्राणानादायास्तमेति ।

मा मे प्रजाया मा पशूनां । मा मम प्राणानादाया स्तङ्गाः ।

असौ य आपूर्यति । स सर्वेषां भूतानां प्राणै रापूर्यति । **64 (10)**

T.A.1.14.2

मा मे प्रजाया मा पशूनां । मा मम प्राणै–रापूरिष्ठाः । असौ योऽपक्षीयति । स सर्वेषां भूतानां प्राणै–रपक्षीयति । मा मे प्रजाया मा पशूनां । मा मम प्राणै–रपक्षेष्ठाः । अमूनि नक्षत्राणि । सर्वेषां भूतानां प्राणैरप प्रसर्पन्ति चोथ्सर्पन्ति च । मा मे प्रजाया मा पशूनां । मा मम प्राणैरप प्रसृपत मोथ्सृपत । **65 (10)**

T.A.1.14.3

इमे मासा-श्चार्धमासाश्च । सर्वेषां भूतानां प्राणैरप प्रसर्पन्ति

चोथ्सर्पन्ति च । मा मे प्रजाया मा पशूनां ।

मा मम प्राणैरप प्रसृपत मोथ्सृपत । इम ऋतवः । सर्वेषां भूतानां

प्राणैरप प्रसर्पन्ति चोथ्सर्पन्ति च । मा मे प्रजाया मा पशूनां ।

मा मम प्राणैरप प्रसृपत मोथ्सृपत । अयꣳ सँम्वथ्सरः ।

सर्वेषां भूतानां प्राणैरप प्रसर्पति चोथ्सर्पति च । **66 (10)**

T.A.1.14.4

मा मे प्रजाया मा पशूनां । मा मम प्राणैरप प्रसृप मोथ्सृप । इदमहः ।

सर्वेषां भूतानां प्राणै-रप प्रसर्पति चोथ्सर्पति च । मा मे प्रजाया मा

पशूनां । मा मम प्राणैरप प्रसृप मोथ्सृप । इयꣳ रात्रिः ।

स सर्वेषां भूतानां प्राणै-रप प्रसर्पति चोथ्सर्पति च ।

मा मे प्रजाया मा पशूनां । मा मम प्राणैरप प्रसृप मोथ्सृप ( ) ।

ॐ भूर्भुवस्स्वः । एतद्वो मिथुनं मा नो मिथुनꣳ रीढ्वं । **67 (12)**

(प्राणैरापूर्यति-मोथ्सृपत-चोथ्सर्पति च - मोथ्सृप द्वे च) (A14)

Special Korvai

(योसौ षोडशामूनि द्वादशायं चतुर्दश)

(उदेत्यस्तमेत्यापूर्यत्यपक्षीयत्यमूनि नक्षत्राणी मे मासा इम

ऋतवोऽयꣳ सम्ँवथ्सर इदमहरियꣳ रात्रिर्दश)

1.1.15 अनुवाकं–15

T.A.1.15.1

अथादित्यस्याष्ट पुरुषस्य । वसूना मादित्यानाꣳ स्थाने स्वतेजसा

भानि । रुद्राणा–मादित्यानाꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

आदित्याना–मादित्यानाꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि । सताꣳसत्यानां ।

आदित्यानाꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि । अभिधून्वता–मभिघ्नतां ।

वातवतां मरुतां । आदित्यानाꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

ऋभूणा–मादित्यानाꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि ( ) । विश्वेषां देवानां ।

आदित्यानाꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि । सम्ँवथ्सरस्य सवितुः ।

आदित्यस्य स्थाने स्वतेजसा भानि । ओ३ं भूर्भुवस्स्वः ।

रश्मयो वो मिथुनं मा नो मिथुनꣳ रीढ्वं । **68 (16)**

(ऋभूणामादित्यानाꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि षट्च) (A15)

1.1.16 अनुवाकं-16

T.A.1.16.1

आरोगस्य स्थाने स्वतेजसा भानि । भ्राजस्य स्थाने स्वतेजसा भानि ।
पटरस्य स्थाने स्वतेजसा भानि । पतङ्गस्य स्थाने स्वतेजसा भानि ।
स्वर्णरस्य स्थाने स्वतेजसा भानि । ज्योतिषीमतस्य स्थाने स्वतेजसा
भानि । विभासस्य स्थाने स्वतेजसा भानि । कश्यपस्य स्थाने
स्वतेजसा भानि । ओं भूर्भुवस्स्वः । आपो वो मिथुनं मा नो
मिथुनꣳ रीढ्वं । **69 (10)** *(आरोगस्य दश) (A16)*

1.1.17 अनुवाकं-17

T.A.1.17.1

अथ वायो-रेकादश-पुरुषस्यैकादश-स्त्रीकस्य ।
प्रभ्राजमानानाꣳ रुद्राणाꣴ स्थाने स्वतेजसा भानि ।
व्यवदातानाꣳ रुद्राणाꣴ स्थाने स्वतेजसा भानि ।
वासुकिवैद्युतानाꣳ रुद्राणाꣴ स्थाने स्वतेजसा भानि ।
रजतानाꣳ रुद्राणाꣴ स्थाने स्वतेजसा भानि ।
परुषाणाꣳ रुद्राणाꣴ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

श्यामाना॑ रुद्राणा॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

कपिलाना॑ रुद्राणा॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

अतिलोहिताना॑ रुद्राणा॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

ऊर्ध्वाना॑ रुद्राणा॒ स्थाने स्वतेजसा भानि । **70 (10)**

T.A.1.17.2

अवपतन्ताना॑ रुद्राणा॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

वैद्युताना॑ रुद्राणा॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

प्रभ्राजमानीना॑ रुद्राणीना॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

व्यवदातीना॑ रुद्राणीना॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

वासुकिवैद्युतीना॑ रुद्राणीना॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

रजताना॑ रुद्राणीना॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

परुषाणा॑ रुद्राणीना॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

श्यामाना॑ रुद्राणीना॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

कपिलाना॑ रुद्राणीना॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

अतिलोहितीना॑ रुद्राणीना॒ स्थाने स्वतेजसा भानि ( ) ।

ऊर्ध्वाना॑ꣳ रुद्राणीना॑ꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

अवपतन्तीना॑ꣳ रुद्राणीना॑ꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि ।

वैद्युतीना॑ꣳ रुद्राणीना॑ꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि । ओ॒ं भूर्भुवस्स्वः ।

रूपाणि वो मिथुनं मा नो मिथुन॑ꣳ रीढ्वं । 71 (15)

(ऊर्ध्वाना॑ꣳ रुद्राणा॑ꣳ स्थाने स्वतेजसा भा – न्यतिलोहितीना॑ꣳ रुद्राणीना॑ꣳ स्थाने स्वतेजसा भानि पञ्च च (A17)

1.1.18 <u>अनुवाकं–18</u>

<u>T.A.1.18.1</u>

अथाग्नेरष्ट पुरुषस्य । अग्नेः पूर्व–दिश्यस्य स्थाने स्वतेजसा भानि ।

जातवेदस उपदिश्यस्य स्थाने स्वतेजसा भानि ।

सहोजसो दक्षिण–दिश्यस्य स्थाने स्वतेजसा भानि ।

अजिराप्रभव उपदिश्यस्य स्थाने स्वतेजसा भानि ।

वैश्वानरस्यापरदिश्यस्य स्थाने स्वतेजसा भानि ।

नर्यापस उपदिश्यस्य स्थाने स्वतेजसा भानि ।

पन्क्तिराधस उदग्.दिश्यस्य स्थाने स्वतेजसा भानि ।

विसर्पिण उपदिश्यस्य स्थाने स्वतेजसा भानि ।

ओं भूर्भुवस्स्वः( ) । दिशो वो मिथुनं मा नो मिथुनꣳ

रीढ्वं । **72 (11)** *(स्वरेकम् च) (A18)*

Special Korvai
(एतद् रश्मय आपो रूपाणि दिशः पञ्च)

1.1.19 अनुवाकं–19

T.A.1.19.1

दक्षिणपूर्व–स्यान्दिशि विसर्पी नरकः । तस्मान्नः परिपाहि ।

दक्षिणा–परस्या–न्दिश्य विसर्पी नरकः । तस्मान्नः परिपाहि ।

उत्तर–पूर्वस्या–न्दिशि विषादी नरकः । तस्मान्नः परिपाहि ।

उत्तरा–परस्या–न्दिश्य विषादी नरकः । तस्मान्नः परिपाहि ।

"आ यस्मिन्थ्सप्त वासवा{**9**}" "इन्द्रियाणि शतक्रत{**10**}"

वित्येते । **73 (9)** *(दक्षिणपूर्वस्याम् नव) (A19)*

1.1.20 अनुवाकं-20

T.A.1.20.1

इन्द्र घोषा वो वसुभिः पुरस्ता-दुपदधतां ।

मनोजवसो वः पितृभिर् दक्षिणत उपदधतां ।

प्रचेता वो रुद्रैः पश्चा-दुपदधतां ।

विश्वकर्मा व आदित्यै-रुत्तरत उपदधतां ।

त्वष्टा वो रूपै-रुपरिष्टा-दुपदधतां । संज्ञानं ँवः पश्चादिति ।

आदित्यः सर्वोऽग्निः पृथिव्यां । वायुरन्तरिक्षे । सूर्यो दिवि ।

चन्द्रमा दिक्षु ( ) । नक्षत्राणि स्वलोके । एवा ह्येव । एवा ह्यग्ने ।

एवा हि वायो । एवा हीन्द्र । एवा हि पूषन्न् ।

एवा हि देवाः । **74 (17)** *दिक्षु सप्त च) (A20)*

1.1.21 अनुवाकं-21

T.A.1.21.1

आपमापामपः सर्वाः । अस्मा-दस्मादितोऽमुतः । अग्निर्वायुश्च

सूर्यश्च । सह सञ्चस्करर्द्धिया । वाय्वश्वा रश्मि पतयः ।

मरीच्यात्मानो अद्रुहः । देवी र्भुवन सूवरीः । पुत्रवत्वाय मे सुत ।

महानाम्नीर्-महामानाः । महसो महसस्स्वः । 75 (10)

T.A.1.21.2

देवीः पर्जन्य सूवरीः । पुत्रवत्वाय मे सुत । अपाऽन्युष्णि-मपा रक्षः । अपाऽन्युष्णि-मपा रघं । अपाघ्रामप चावर्त्तिं । अप देवीरितो हित । वज्रं देवीरजीता७श्च । भुवनं देव सूवरीः । आदित्यानदितिं देवीं । योनिनोर्ध्व-मुदीषत । 76 (10)

T.A.1.21.3

भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः । भद्रं पश्येमाक्षभिर्-यजत्राः । स्थिरैरङ्गै स्तुष्टुवा७् सस्तनूभिः । व्यशेम देवहितँ यदायुः । स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः । स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः । स्वस्ति नस्ताक्ष्र्यो अरिष्टनेमिः । स्वस्ति नो बृहस्पतिर्-दधातु । केतवो अरुणासश्च । ऋषयो वातरशनाः( ) । प्रतिष्ठा७् शतधा हि । समाहितासो सहस्रधायसं । शिवा नः शन्तमा भवन्तु । दिव्या आप ओषधयः । सुमृडीका सरस्वति । माते व्योम सन्दृशि । 77 (16) *(स्व – रुदीषत – वातरशनाः षट्च) (A21)*

1.1.22 अनुवाकं-22

T.A.1.22.1

योऽपां पुष्पं वेद । पुष्पवान् प्रजावान् पशुमान् भवति ।

चन्द्रमा वा अपां पुष्पं । पुष्पवान् प्रजावान् पशुमान् भवति ।

य एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान् भवति ।

अग्निर्वा अपामायतनं । आयतनवान् भवति ।

योऽग्नेरायतनं वेद । **78 (10)**

T.A.1.22.2

आयतनवान् भवति । आपो वा अग्नेरायतनं । आयतनवान् भवति ।

य एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान् भवति ।

वायुर्वा अपामायतनं । आयतनवान् भवति । यो वायोरायतनं वेद ।

आयतनवान् भवति । **79 (10)**

T.A.1.22.3

आपो वै वायोरायातनं । आयतनवान् भवति । य एवं वेद ।

योऽपामायतनं वेद । आयतनवान् भवति । असौ वै तपन्नपा-मायतनं ।

आयतनवान् भवति । योऽमुष्य-तपत आयतनं वेद । आयतनवान्

भवति । आपोवा अमुष्य-तपत आयतनं । **80 (10)**

T.A.1.22.4

आयतनवान् भवति । य एवं वेद । योऽपामायतनं वेद ।

आयतनवान् भवति । चन्द्रमा वा अपामायतनं । आयतनवान् भवति ।

यश्चन्द्रमस आयतनं वेद । आयतनवान् भवति ।

आपो वै चन्द्रमस आयतनं । आयतनवान् भवति । **81 (10)**

T.A.1.22.5

य एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । आयतनवान् भवति ।

नक्षत्राणि वा अपामायतनं । आयतनवान् भवति ।

यो नक्षत्राणा-मायतनं वेद । आयतनवान् भवति ।

आपो वै नक्षत्राणा-मायतनं । आयतनवान् भवति ।

य एवं वेद । **82 (10)**

T.A.1.22.6

योऽपामायतनं वेद । आयतनवान् भवति । पर्जन्यो वा अपामायतनं ।

आयतनवान् भवति । यः पर्जन्य-स्यायतनं वेद ।

आयतनवान् भवति । आपो वै पर्जन्य-स्यायतनं ।

आयतनवान् भवति । य एवं वेद । योऽपामायतनं वेद । **83 (10)**

T.A.1.22.7

आयतनवान् भवति । सम्ँवथ्सरो वा अपामायतनं । आयतनवान्

भवति । यः सम्ँवथ्सर–स्यायतनं वेद । आयतनवान् भवति ।

आपो वै सम्ँवथ्सर–स्यायतनं । आयतनवान् भवति । य एवं वेद ।

योऽप्सु नावं प्रतिष्ठितां वेद । प्रत्येव तिष्ठति । **84 (10)**

T.A.1.22.8

इमे वै लोका अप्सु प्रतिष्ठिताः । तदेषाऽभ्यनूक्ता ।

अपाꣳ रसमुदयꣳसन्न् । सूर्ये शुक्रꣳ समाभृतं ।

अपाꣳ रसस्य यो रसः । तं वो गृह्णा–म्युत्तममिति ।

इमे वै लोका अपाꣳ रसः । तेऽमुष्मिन्–नादित्ये समाभृताः ।

जानुदघ्नी–मुत्तर–वेदीङ्खात्वा । अपां पूरयित्वा गुल्फदघ्नं । **85 (10)**

T.A.1.22.9

पुष्करपर्णैः पुष्करदण्डैः पुष्करैश्च सꣲस्तीर्य । तस्मिन् विहायसे ।

अग्निं प्रणीयोप–समाधाय । ब्रह्मवादिनो वदन्ति ।

कस्मात् प्रणीतेऽय–मग्निश्चीयते । सा प्रणीतेऽयमप्सु ह्ययञ्चीयते ।

असौ भुवनेऽप्य–नाहिताग्नि–रेताः । तमभित एता अभीष्टका उपदधाति । अग्निहोत्रे दर्.शपूर्ण–मासयोः । पशुबन्धे चातुर्मास्येषु । **86 (10)**

T.A.1.22.10

अथो आहुः । सर्वेषु यज्ञक्रतुष्विति । एतद्ध स्म वा आहुः शण्डिलाः । कमग्निञ्चिनुते । सत्रिय–मग्निञ्चिन्वानः । सम्̐वथ्सरं प्रत्यक्षेण । कमग्निञ्चिनुते । सावित्र मग्निञ्चिन्वानः । अमुमादित्यं प्रत्यक्षेण । कमग्निञ्चिनुते । **87 (10)**

T.A.1.22.11

नाचिकेत–मग्निञ्चिन्वानः । प्राणान् प्रत्यक्षेण । कमग्निञ्चिनुते । चातुर्.होत्रिय–मग्निञ्चिन्वानः । ब्रह्म प्रत्यक्षेण । कमग्निञ्चिनुते । वैश्वसृज–मग्निञ्चिन्वानः । शरीरं प्रत्यक्षेण । कमग्निञ्चिनुते । उपानुवाक्यमाशु–मग्निञ्चिन्वानः । **88 (10)**

T.A.1.22.12

इमान् लोँकान् प्रत्यक्षेण । कमग्निञ्चिनुते । इममारुण–केतुक–मग्निञ्चिवान इति । य एवासौ । इतश्चा–मुतश्चा–व्यतीपाती । तमिति । योऽग्नेर्मिथूया वेद । मिथुनवान् भवति । आपो वा अग्नेर्मिथूयाः । मिथुनवान् भवति ( ) । य एवं वेँद । **89 (11)**

(वेद – भव – त्यायतनं – भवति – वेद – वेद – तिष्ठति – गुल्फदघ्नं – चातुर्मास्ये – ष्वमुमादित्यं प्रत्यक्षेण कमग्निं चिनुत – उपानुवाक्यमाशुमग्निं चिन्वानो – मिथूया मिथुनवान् भवत्येकं च) *(A22)*

Special Korvai

(पुष्पमग्निर्वायुरसौ वै तपञ्चन्द्रमा नक्षत्राणि पर्जन्यः समँवथ्सरो योऽप्सु नावमेतद्ध स्म वै सत्रियꣳ समँवथ्सरꣳ सावित्रममुं नाचिकेतं प्राणाꣳश्चातुर्.होत्रियं ब्रह्म वैश्वसृजꣳ शरीरमुपानुवाक्यमाशुमिमान् ँलोकानिममारुणकेतुकं ँय एवासौ)

1.1.23 अनुवाकं–23

T.A.1.23.1

आपो वा इदमासन्थ् सलिलमेव । स प्रजापतिरेकः पुष्करपर्णे

समभवत् । तस्यान्तर् मनसि कामः समवर्त्तत । इद७ं सृजेयमिति ।

तस्माद्यत् पुरुषो मनसाऽभिगच्छति । तद्वाचा वदति । तत्कर्मणा

करोति । तदेषा ऽभ्यनूक्ता । कामस्तदग्रे समवर्त्तताधि ।

मनसो रेतः प्रथमं ँयदासीत् । **90 (10)**

T.A.1.23.2

सतो बन्धुमसति निरविन्दन्न् । हृदि प्रतीष्या कवयो मनीषेति ।

उपैनन्तदुपनमति । यत् कामो भवति । य एवं ँवेद । स तपोऽतप्यत ।

स तपस्तप्त्वा । शरीरमधूनुत । तस्य यन् मा७ंसमासीत् ।

ततोऽरुणाः केतवो वातरशना ऋषय उदतिष्ठन्न् । **91 (10)**

T.A.1.23.3

ये नखाः । ते वैखानसाः । ये वालाः । ते वालखिल्याः । यो रसः ।

सोऽपां । अन्तरतः कूर्मं भूत७ं सर्पन्तं । तमब्रवीत् ।

मम वै त्वङ्–मा७ंसा । समभूत् । **92 (10)**

T.A.1.23.4

नेत्यब्रवीत् । पूर्वमेवाह–मिहासमिति । तत्पुरुषस्य पुरुषत्वं ।

स सहस्रशीर्.षा पुरुषः । सहस्राक्षः सहस्रपात् ।

भूत्वोदतिष्ठत् । तमब्रवीत् । त्वं वै पूर्वं समभूः ।

त्वमिदं पूर्वः कुरुष्वेति । स इत आदायापः । **93 (10)**

T.A.1.23.5

अञ्जलिना पुरस्ता–दुपादधात् । एवा ह्येवेति ।

तत आदित्य उदतिष्ठत् । सा प्राची दिक् । अथारुणः केतुर्–दक्षिणत

उपादधात् । एवा ह्यग्न इति । ततो वा अग्निरुदतिष्ठत् ।

सा दक्षिणा दिक् । अथारुणः केतुः पश्चादुपादधात् ।

एवा हि वायो इति । **94 (10)**

T.A.1.23.6

ततो वायुरुदतिष्ठत् । सा प्रतीची दिक् ।

अथारुणः केतु–रुत्तरत उपादधात् । एवा हीन्द्रेति ।

ततो वा इन्द्र उदतिष्ठत् । सोदीची दिक् ।

अथारुणः केतुर्-मध्य उपादधात् । एवा हि पूषन्निति ।
ततो वै पूषोदतिष्ठत् । सेयन्दिक् । 95 (10)

T.A.1.23.7

अथारुणः केतुरुपरिष्टा-दुपादधात् । एवा हि देवा इति ।
ततो देव मनुष्याः पितरः । गन्धर्वा-प्सरस श्चोद-तिष्ठन्न् ।
सोर्ध्वा दिक् । या विप्रुषो विपरापतन्न् ।
ताभ्योऽसुरा रक्षा७ँसि पिशाचाश्चो-दतिष्ठन्न् । तस्मात्ते पराभवन्न् ।
विप्रुड्भ्यो हि ते समभवन्न् । तदेषाऽभ्यनूक्ता । 96 (10)

T.A.1.23.8

आपो ह यद् बृहतीर् गर्भमायन्न् । दक्षं दधाना जनयन्तीः स्वयम्भुं ।
तत इमेऽध्य-सृज्यन्त सर्गाः । अद्भ्यो वा इद७ँ समभूत् ।
तस्मादिद७ँ सर्वं ब्रह्म स्वयंभ्विति । तस्मादिद७ँ सर्व७ँ शिथिल-
मिवा ध्रुव-मिवाभवत् । प्रजापतिर् वाव तत् । आत्मनाऽऽत्मानं
ँविधाय । तदेवानु प्राविशत् । तदेषाऽभ्यनूक्ता ( ) । 97 (10)

T.A.1.23.9

विधाय लोकान्. विधाय भूतानि । विधाय सर्वाः प्रदिशो दिशश्च ।
प्रजापतिः प्रथमजा ऋतस्य । आत्मनाऽऽत्मा-नमभि-सँविवेशेति ।
सर्वमेवेदमाप्त्वा । सर्व-मवरुद्ध्य । तदेवानु प्रविशति ।
य एवं वेद । **98 (8)** *(आसी - दतिष्ठन् - नभू - दपो - वायो इति - सेयं दिग - भ्यनूक्ता - ऽभ्यनूक्ता -+ऽष्टौ च) (A23)*

1.1.24 अनुवाकं-24

T.A.1.24.1

चतुष्टय्य आपो गृह्णाति । चत्वारि वा अपाꣳ रूपाणि । मेघो विद्युत् ।
स्तनयित्नुर्-वृष्टिः । तान्येवा वरुन्धे । आतपति वर्ष्या गृह्णाति ।
ताः पुरस्ता-दुपदधाति । एता वै ब्रह्मवर्चस्या आपः । मुखत एव
ब्रह्मवर्चस-मवरुन्धे । तस्मान्-मुखतो ब्रह्मवर्चसितरः । **99 (10)**

T.A.1.24.2

कूप्या गृह्णाति । ता दक्षिणत उपदधाति । एता वै तेजस्विनीरापः ।
तेज एवास्य दक्षिणतो दधाति । तस्माद् दक्षिणोर्ध ऽस्तेजस्वितरः ।
स्थावरा गृह्णाति । ताः पश्चादुपदधाति । प्रतिष्ठिता वै स्थावराः ।

पश्चादेव प्रतितिष्ठति । वहन्तीर् गृह्णाति । **100 (10)**

T.A.1.24.3

ता उत्तरत उपदधाति । ओजसा वा एता वहन्तीरिवोद्–गतीरिव

आकूजतीरिव धावन्तीः । ओज एवास्योत्तरतो दधाति ।

तस्मादुत्तरोऽर्ध ओजस्वितरः । संभार्या गृह्णाति ।

ता मध्य उपदधाति । इयं वै संभार्याः । अस्यामेव प्रतितिष्ठति ।

पल्वल्या गृह्णाति । ता उपरिष्टा–दुपादधाति । **101 (10)**

T.A.1.24.4

असौ वै पल्वल्याः । अमुष्यामेव प्रतितिष्ठति । दिक्षूपदधाति ।

दिक्षु वा आपः । अन्नं वा आपः । अद्भ्यो वा अन्नञ्जायते ।

यदेवाद्भ्यो–ऽन्नं जायते । तदवरुन्धे । तं वा एतमरुणाः केतवो

वातरशना ऋषयो–ऽचिन्वन्न् । तस्मा–दारुण केतुकः ( ) ।

तदेषाऽभ्यनूक्ता । केतवो अरुणासश्च । ऋषयो वातरशनाः । प्रतिष्ठा

शतधा हि । समाहितासो सहस्रधायसमिति । शतशश्चैव ऽसहस्रशश्च

प्रतितिष्ठति । य एतमग्निञ्चिनुते । य उचैनमेवं वेद । **102 (18)**

(ब्रह्मवर्चसितरो – वहन्तीर् गृह्णाति – ता उपरिष्टादुपादधा – त्यारुणकेतुकोऽष्टौ च) (A24)

1.1.25 अनुवाकं–25

T.A.1.25.1

जानुदघ्नी–मुत्तरवेदीङ्खात्वा । अपां पूरयति । अपा॒ सर्वत्त्वाय ।
पुष्करपर्ण॒ रुक्मं पुरुष–मित्युपदधाति । तपो वै पुष्करपर्णं ।
सत्य॒ रुक्मः । अमृतं पुरुषः । एतावद्वा वास्ति । यावदेतत् ।
यावदेवास्ति । **103 (10)**

T.A.1.25.2

तदवरुन्धे । कूर्ममुपदधाति । अपामेव मेधमवरुन्धे ।
अथो स्वर्गस्य लोकस्य समष्ट्यै । आपमापामपः सर्वाः ।
अस्मादस्मा दितोऽमुतः । अग्निर्वायुश्च सूर्यश्च ।
सह सञ्चस्करर्द्धिया इति । “वाय्वश्वा रश्मिपतयः{11}” ।
लोकं पृणच्छिद्रं पृण । **104 (10)**

T.A.1.25.3

यास्तिस्रः परमजाः । “इन्द्रघोषा वो वसुभि{12}”

“ रेवा ह्येवे{13}” ति । पञ्च चितय उपदधाति । पान्क्तोऽग्निः ।

यावानेवाग्निः । तञ्चिनुते । लोकं पृणया द्वितीया–मुपदधाति ।

पञ्चपदा वै विराट् । तस्या वा इयं पादः । अन्तरिक्षं पादः ( ) ।

द्यौः पादः । दिशः पादः । परोरजाः पादः । विराज्येव प्रतितिष्ठति ।

य एतमग्ञिन्चिनुते । य उचैनमेवं ँवेद । **105 (16)**

(अस्ति – पृणा – न्तरिक्षम् पादः षट्च) (A25)

1.1.26 अनुवाकं–26

T.A.1.26.1

अग्निं प्रणीयोप–समाधाय । तमभित एता अभीष्टका उपदधाति ।

अग्निहोत्रे दर्.शपूर्ण–मासयोः । पशुबन्धे चातुर्मास्येषु । अथो

आहुः । सर्वेषु यज्ञक्रतुष्विति । अथ हस्मा हारुणः स्वायम्भुवः ।

सावित्रः सर्वोऽग्नि–रित्यननुषङ्गं मन्यामहे ।

नाना वा एतेषां ँवीर्याणि । कमग्निञ्चिनुते । **106 (10)**

T.A.1.26.2

सन्त्रिय मग्निञ्चिन्वानः । कमग्निञ्चिनुते । सावित्र मग्निञ्चिन्वानः ।
कमग्निञ्चिनुते । नाचिकेत मग्निञ्चिन्वानः । कमग्निञ्चिनुते ।
चातुर्. होत्रिय-मग्निञ्चिन्वानः । कमग्निञ्चिनुते ।
वैश्वसृज मग्निञ्चिन्वानः । कमग्निञ्चिनुते । **107 (10)**

T.A.1.26.3

उपानुवाक्य-माशु मग्निञ्चिन्वानः । कमग्निञ्चिनुते ।
इममारुण-केतुक मग्निञ्चिन्वान इति । वृषा वा अग्निः ।
वृषाणौ सꣳस्फालयेत् । हन्येतास्य यज्ञः । तस्मान्नानुषज्यः ।
सोत्तरवेदिषु क्रतुषु चिन्वीत । उत्तरवेद्याꣳ ह्यग्निश्चीयते ।
प्रजाकामश्चिन्वीत । **108 (10)**

T.A.1.26.4

प्राजापत्यो वा एषोऽग्निः । प्राजापत्याः प्रजाः । प्रजावान् भवति ।
य एवं वेद । पशुकामश्चिन्वीत । संज्ञानं वा एतत् पशूनां । यदापः ।
पशूनामेव संज्ञाने ऽग्निञ्चिनुते । पशुमान् भवति ।

य एवं ँवेद । **109 (10)**

T.A.1.26.5

वृष्टिकामश्चिन्वीत । आपो वै वृष्टिः । पर्जन्यो वर्.षुको भवति । य एवं ँवेद । आमयावी चिन्वीत । आपो वै भेषजं । भेषज-मेवास्मै करोति । सर्वमायुरेति । अभिचरꣳ श्चिन्वीत । वज्रो वा आपः । **110 (10)**

T.A.1.26.6

वज्रमेव भ्रातृव्येभ्यः प्रहरति । स्तृणुत एनं । तेजस्कामो यशस्कामः । ब्रह्मवर्चसकामः स्वर्गकामश्चिन्वीत । एता वद्वा वास्ति । यावदेतत् । यावदेवास्ति । तदवरुन्धे । तस्यै तद्व्रतं ।

वर्.षति न धावेत् । **111 (10)**

T.A.1.26.7

अमृतं ँवा आपः । अमृतस्या-नन्तरित्यै । नाफ्सु-मूत्रपुरीषङ्कुर्यात् । न निष्ठीवेत् । न विवसनः स्नायात् । गुह्यो वा एषोऽग्निः । एतस्याग्ने रनति दाहाय । न पुष्करपर्णानि हिरण्यं ँवाऽधितिष्ठेत् । एतस्याग्ने-रनभ्यारोहाय । न कूर्मस्याश्नीयात् ( ) । नोदकस्या-घातुकान्येन-मोदकानि भवन्ति । अघातुका आपः ।

य एतमग्निन्चिनुते । य उचैनमेवं वेँद । **112 (14)**

(चिनुते – चिनुते – प्रजाकामश्चिन्वीत – य एवं वेँदा – पो – धावे – दश्नीयाच्चत्वारि च) (A26)

1.1.27 <u>अनुवाकं–27</u>

<u>T.A.1.27.1</u>

इमा नुकं भुवना सीषधेम । इन्द्रश्च विश्वेच देवाः ।

यज्ञञ्च नस्तन्वञ्च प्रजाञ्च । आदित्यैरिन्द्रः सह सीषधातु ।

आदित्यैरिन्द्रः सगणो–मरुद्भिः । अस्माकं भूत्त्वविता तनूनां ।

आप्लवस्व प्रप्लवस्व । आण्डी भव ज मा मुहुः ।

सुखादीन्दुः खनिधनां । प्रतिमुञ्चस्व स्वां पुरं । **113 (10)**

<u>T.A.1.27.2</u>

मरीचयः स्वायंभुवाः । ये शरीराण्य कल्पयन्न् । ते ते देहङ्कल्पयन्तु ।

मा च ते ख्या स्म तीरिषत् । उत्तिष्ठत मा स्वप्त ।

अग्नि–मिच्छध्वं भारताः । राज्ञः सोमस्य तृप्तासः । सूर्येण

सयुजोषसः । "युवा सुवासाः{14}" । अष्टाचक्रा नवद्वारा । **114 (10)**

T.A.1.27.3

देवानां पूरयोध्या । तस्या*ँ हिरण्मयः कोशः ।
स्वर्गो लोको ज्योतिषाऽऽवृतः । यो वै तां ब्रह्मणो वेद ।
अमृतेनावृतां पुरीं । तस्मै ब्रह्म च ब्रह्मा च । आयुः कीर्तिं
प्रजान्ददुः । विभ्राजमाना*ँ हरिणीं । यशसा संपरीवृतां ।
पुर*ँ हिरण्मयीं ब्रह्मा । **115 (10)**

T.A.1.27.4

विवेशापराजिता । पराङ्गेत्य ज्यामयी । पराङ्गेत्य नाशकी ।
इह चामुत्र चान्वेति । विद्वान् देवासुरानुभयान् । यत्कुमारी मन्द्रयते ।
यद्योषिद्य-त्पतिव्रता । अरिष्टँ यत्किञ्च क्रियते । अग्नि-स्तदनु
वेधति । अशृतासः शृतासश्च । **116 (10)**

T.A.1.27.5

यज्वानो येऽप्ययज्वनः । स्वर्यन्तो नापेक्षन्ते । इन्द्र-मग्निञ्च ये
विदुः । सिकता इव सँयन्ति । रश्मिभिः-समुदीरिताः ।
अस्मा-ल्लोकाद-मुष्माच्च । ऋषिभि-रदात्-पृश्निभिः ।
अपेत वीत वि च सर्पतातः । येऽत्र स्थ पुराणा ये च नूतनाः ।

अहोभि–रद्भि–रक्तुभि–र्व्यक्तं । **117 (10)**

T.A.1.27.6

यमो ददात्व–वसानमस्मै । नृ मुणन्तु नृ पात्वर्यः ।

अकृष्टा ये च कृष्टजाः । कुमारीषु कनीनीषु । जारिणीषु च ये हिताः ।

रेतः पीता आण्डपीताः । अङ्गारेषु च ये हुताः । उभयान् पुत्र पौत्रकान् ।

युवेऽहं ँयमराजगान् । "शतमिन्नु शरदः{15}" ( ) ।अदो यद्ब्रह्म विलबं ।

पितृणाञ्च यमस्य च । वरुण–स्याश्विनो–रग्नेः । मरुताञ्च विहायसां ।

कामप्रयवणं मे अस्तु । स ह्येवास्मि सनातनः ।

इति नाको ब्रह्मिश्रवो रायो धनं । पुत्रानापो देवीरिहाहिता । **118 (18)**

(पुरं – नवद्वारा – ब्रह्मा – च – व्यक्त॰ – शरदोऽष्टौ च (A27)

1.1.28 <u>अनुवाकं–28</u>

T.A.1.28.1

विशीर्ष्णीं गृध्र–शीर्ष्णीञ्च । अपेतो निर्.ऋति॰ हथः ।

परिबाध॰ श्वेतकुक्षं । निजङ्घ॰ शबलोदरं । स तान्. वाच्यायया सह ।

अग्ने नाशय सन्दृशः । ईर्ष्यासूये बुभुक्षां । मन्युं कृत्यां च दीधिरे ।

रथेन कि॒ग्ंशुकावता । अग्ने नाशय सन्दृशः । **119 (10)**

(विशीर्ष्णी दश) (A28)

1.1.29 <u>अनुवाकं–29</u>

<u>T.A.1.29.1</u>

पर्जन्याय प्रगायत । दिवस्पुत्राय मीढुषे । स नो यवसमिच्छतु ।

इदं ँ वचः पर्जन्याय स्वराजे । हृदो अस्त्वन्तरन्त–द्युयोत ।

मयोभूर्वातो विश्वकृष्टयः सन्त्वस्मे । सुपिप्पला ओषधीर् देवगोपाः ।

यो गर्भ–मोषधीनां । गवाङ्कृणोत्यर्वतां । पर्जन्यः पुरुषीणां । **120 (10)**

(पर्जन्याय दश) (A29)

1.1.30 <u>अनुवाकं–30</u>

<u>T.A.1.30.1</u>

पुनर्मामैत्त्विन्द्रियं । पुनरायुः पुनर्भगः । पुनर् ब्राह्मण–मैतु मा ।

पुनर् द्रविण मैतु मा । यन्मेऽद्य रेतः पृथिवीमस्कान् ।

यदोषधीरप्यसरद्–यदापः । इदन्तत् पुनराददे ।

दीर्घायुत्त्वाय वर्चसे । यन्मे रेतः प्रसिच्यते । यन्म आजायते

पुनः( ) । तेन माममृतं कुरु । तेन सुप्रजसङ्कुरु । **121 (12)**

(पुनर्द्वे च) (A30)

1.1.31 अनुवाकं-31

T.A.1.31.1

अद्भ्य-स्तिरोधा जायत । तव वैश्रवणः सदा । तिरो धेहि सपत्नान्नः । ये अपोऽश्नन्ति केचन । त्वाष्ट्रीं मायां वैँश्रवणः । रथ॑ँ सहस्र वन्धुरं । पुरुश्चक्र॑ँ सहस्राश्वं । आस्था यायाहि नो बलिं । यस्मै भूतानि बलिमावहन्ति । धनङ्गावो हस्ति हिरण्यमश्वान् । **122 (10)**

T.A.1.31.2

असाम सुमतौ यज्ञियस्य । श्रियं बिभ्रतो ऽन्नमुखीं विँराजं । सुदर्.शने च क्रौञ्चे च । मैनागे च महागिरौ । शतद्वाट्टारगमन्ता । स॑ँहार्यं नगरं तव । इति मन्त्राः । कल्पोऽत ऊर्ध्वं । यदि बलि॑ँ हरेत् । हिरण्यनाभये वितुदये कौबेरायायं बलिः । **123 (10)**

T.A.1.31.3

सर्वभूताधिपतये नम इति । अथ बलि॑ँ हृत्वोपतिष्ठेत । क्षत्रं क्षत्रं वैँश्रवणः । ब्राह्मणा वय॑ स्मः । नमस्ते अस्तु मा मा हि॑ँसीः ।

अस्मात् प्रविश्यान्नमद्धीति । अथ तमग्नि-मादधीत । यस्मिन्ने तत्कर्म प्रयुञ्जीत । तिरोधा भूः । तिरोधा भुवः । **124 (10)**

T.A.1.31.4

तिरोधाः स्वः । तिरोधा भूर्भुवस्स्वः ।
सर्वेषां लोँकाना-माधिपत्ये सीदेति । अथ तमग्नि-मिन्धीत ।
यस्मिन्ने तत्कर्म प्रयुञ्जीत । तिरोधा भूः स्वाहा ।
तिरोधा भुवः स्वाहा । तिरोधाः स्वः स्वाहा ।
तिरोधा भूर्भुवस्स्वस्स्वाहा ।
यस्मिन्नस्य काले सर्वा आहुतीर् हुता भवेयुः । **125 (10)**

T.A.1.31.5

अपि ब्राह्मणमुखीनाः । तस्मिन्नह्नः काले प्रयुञ्जीत ।
परः सुप्तजनाद्वेपि । मा स्म प्रमाद्यन्त माध्यापयेत् ।
सर्वार्थाः सिद्ध्यन्ते । य एवं वेँद । क्षुध्य-न्निदमजानतां ।
सर्वार्था न सिद्ध्यन्ते । यस्ते विघातुको भ्राता ।
ममान्तर्. हृदये श्रितः । **126 (10)**

T.A.1.31.6

तस्मा इममग्र पिण्डञ्जुहोमि । स मेऽर्थान् मा विवधीत् । मयि स्वाहा ।

राजाधिराजाय प्रसह्य साहिने । नमो वयं वैँश्रवणाय कुर्महे ।

स मे कामान् काम कामाय मह्यं । कामेश्वरो वैश्रवणो ददातु ।

कुबेराय वैश्रवणाय । महाराजाय नमः । केतवो अरुणासश्च ( ) ।

ऋषयो वातरशनाः । प्रतिष्ठा॒ शतधा हि ।

समाहितासो सहस्रधायसं । शिवा नः शन्तमा भवन्तु ।

दिव्या आप ओषधयः । सुमृडीका सरस्वति । मा ते व्योम

सन्दृशि । **127 (17)** *(अश्वान्–बलिर्–भुवो – भवेयुः – श्रित – श्च सप्त च) (A31)*

1.1.32 <u>अनुवाकं–32</u>

T.A.1.32.1

सम्ँवथ्सरमेतद् व्रतञ्चरेत् । द्वौ वा मासौ । नियमः समासेन ।

तस्मिन् नियम विशेषाः । त्रिषवण–मुदकोपस्पर्.शी ।

चतुर्थ कालपानभक्तः स्यात् । अहरहर्वा भैक्षमश्नीयात् ।

औदुम्बरीभिः समिद्भि–रग्निं परिचरेत् । पुनर्मा मैत्विन्द्रिय–मित्येतेना–

ऽनुवाकेन । उद्धृत परिपूताभिरद्भिः कार्यं कुर्वीत । **128 (10)**

T.A.1.32.2

असञ्चयवान् । अग्नये वायवे सूर्याय । ब्रह्मणे प्रजापतये ।

चन्द्रमसे नक्षत्रेभ्यः । ऋतुभ्यः सम्ँवथ्सराय । वरुणा–यारुणायेति

व्रतहोमाः । प्रवर्ग्यवदादेशः । अरुणाः काण्ड ऋषयः ।

अरण्येऽधीयीरन्न् । भद्रंकर्णेभिरिति द्वे जपित्वा । **129 (10)**

T.A.1.32.3

महानाम्नीभि–रुदकं स्पर्श्य । तमाचार्यो दद्यात् ।

शिवानः शन्तमे–त्योषधीरालभते । सुमृडीकेति भूमिं । एवमपवर्गे ।

धेनुर् दक्षिणा । कं सम्ँवासश्च क्षौमं । अन्यद्वा शुक्लं ।

यथा शक्ति वा । एवं स्वाध्याय धर्मेण ( ) । अरण्येऽधीयीत ।

तपस्वी पुण्यो भवति तपस्वी पुण्यो भवति । **130 (12)**

(कुर्वीत – जपित्वा – स्वाध्यायधर्मेण द्वे च) (A32)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 32 Anuvaakams :-

(भद्र७ – स्मृतिः – साकंजाना - मक्ष्य– तिताम्रा – ण्यत्युर्ध्वाक्ष – आरोगः – क्वेद – मग्निश्च – सहस्रवृत् – पवित्रवन्त –आतनुष्वा –ष्ट्योनीं – यँोऽसा - वथादित्य – स्यारोग–स्याथ वायो– रथाग्नेर् – दक्षिणपूर्वस्या – मिन्द्रघोषा व–आपमापां–यँोऽपा – मापो वै – चतुष्टय्यो – जानुदघ्नी – मग्निं प्रणीये - मा नु कं – विँशीर्ष्णी – पर्जन्याय – पुन – रद्भ्यः –सम्वँथ्सरं द्वात्रि७ँशत्)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(भद्रं – ज्योतिषा – तस्मिन् राजानं – कश्यपाथ्–सहस्रवृदियं– नपु७ँसक – मष्टयोनी – मवपतन्ताना – मायतनवान् भवति – सतो बन्धुं – ता उत्तरतो – वज्रमेव – पुनर्मामैतु त्रि७ँशदुत्तरशतम्)

First and Last Padam in TA, 1st Prapaatakam :-

(भद्रं – तपस्वी पुण्यो भवति तपस्वी पुण्यो भवति)

। हरिः ओम् ।

। कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यके प्रथमः प्रपाठकः समाप्तः ।

===========================

Appendix (of expansions)

T.A.1.11.1 – ब्रह्मा देवानां{1}

ब्रह्मा देवानां पदवीः कवीनामृषिर्विप्राणां महिषो मृगाणां ।
श्येनो गृध्राणाꣳ स्वधितिर् वनानाꣳ सोमः पवित्रमत्येति रेभन्न् ॥ {1}
(Appearing in T.S.3.4.11.1)

T.A.1.12.5 – वाश्रेव विद्यु{2}

वाश्रेव विद्युन्मिमाति वथ्सं न माता सिषक्ति ।
यदेषां ँवृष्टिरसर्जि ॥ {2} **(Appearing in T.S.3.1.11.5)**

T.A.1.13.2 – सुत्रामाणं{3} महीमूषु{4}

सुत्रामाणं पृथिवीं द्यामनेहसꣳ सुशर्माण मदितिꣳ सुप्रणीतिं ।
दैवीं नावꣳ स्वरित्रामनागसमस्रवन्तीमा रुहेमा स्वस्तये ॥ {3}

महीमू षु मातर॑ꣳ सुव्रतानामृतस्य पत्नीमवसे हुवेम ।

तुविक्षत्रामजरन्तीमुरूचीꣳ सुशर्माणमदितिꣳ सुप्रणीतिं ॥ {4}

(Both {3} and {4} appearing in T.S.1.5.11.5)

T.A.1.13.3 – "हिरण्यगर्भो{5}

हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रे भूतस्य जातः पतिरेक आसीत् ।

स दाधार पृथिवीं द्या मुतेमां कस्मै देवाय हविषा विधेम ॥ {5}

(Appearing in T.S.4.1.8.3)

T.A.1.13.3 – हꣳसः शुचिषत्{6}

हꣳसः शुचिषद् वसुरन्तरिक्ष–सद्धोता वेदिषदतिथि र्दुरोणसत् ।

नृषद् वरसदृतसद् व्योमसदब्जा गोजा ऋतजा अद्रिजा

ऋतं–बृहत् ॥ {6} **(Appearing in T.S.1.8.15.2)**

T.A.1.13.3 –ब्रह्म जज्ञानं{7}

ब्रह्म जज्ञानं प्रथमं पुरस्ताद्वि सीमतः सुरुचो वेन आवः ।

स बुध्नियो उपमा अस्य विष्ठाः सतश्च योनिमसतश्च विवः ॥ {7}

(Appearing in T.S.4.2.8.2)

T.A.1.13.3 –तदित् पद{8}

तदित्पदं न विचिकेत विद्वान् । यन्मृतः पुनरप्येति जीवान् ।

त्रिवृद्यद् भुवनस्य रथवृत् । जीवो गर्भो न मृतः स जीवात् ॥ {8}

(Appearing in T.B.3.7.10.6)

T.A.1.19.1 – आ यस्मिन्थ्सप्त वासवा{9} इन्द्रियाणि शतक्रत{10}

आयस्मिन् थ्सप्तवासवा स्तिष्ठन्ति स्वारुहो यथा ।

ऋषिर्.ह दीर्घश्रुत्तम इन्द्रस्य घर्मो अतिथिः ॥ {9}

(Appearing in T.S.1.6.12.2)

इन्द्रियाणि शतक्रतो या ते जनेषु पञ्चसु ।

इन्द्र तानि त आ वृणे ॥ {10} **(Appearing in T.S.1.6.12.1)**

T.A.1.25.2 – वाय्वश्वा रश्मिपतयः{11}

वाय्वश्वा रश्मिपतयः । मरीच्यात्मानो अद्रुहः । देवीर् भुवन सूवरीः ।

पुत्रवत्वाय मे सुत ॥ {11} **(Appearing in T.A.1.1.2)**

T.A.1.25.3 – इन्द्रघोषा वो वसुभि{12} रेवा ह्येवे{13}

इन्द्र घोषा वो वसुभिः पुरस्ता–दुपदधतां ॥ {12}

एवा ह्येव ॥ {13} ***(short and longform are the same in {13})***

(Both appearing in T.A.1.20.1)

T.A.1.27.2 – युवा सुवासाः{14}

युवा सुवासाः परिवीत आगात् । स उ श्रेयान् भवति जायमानः ।

तं धीरासः कवय उन्नयन्ति । स्वाधियो मनसा देवयन्तः ॥ {14}

(Appearing in T.B.3.6.1.3)

T.A.1.27.6 – शतमिन्नु शरदः{15}

शतमिन्नु शरदो अन्ति देवा यत्रा नश्चक्रा जरसं तनूनां ।

पुत्रासो यत्र पितरो भवन्ति मा नो मध्या रीरिषतायुर्गन्तोः ॥ {15}

(This expansion is appearing in "Apastambeeya Mantra Bagam (APMB)", also known as "EkagnikAdam", in 2nd Prasnam, 4th Section as 3rd Mantra.)

(This is an odd expansion as the Expanded Mantra is not appearing in any of conventional Taittriya texts like "Samhita", "Brahamanam" "Aranyakam")

Details of Dasini & Vaakyams for – Prapaatakam 1 – TA 1.1

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	3	32
Anuvakam 2	4	47
Anuvakam 3	4	46
Anuvakam 4	3	30
Anuvakam 5	2	23
Anuvakam 6	3	35
Anuvakam 7	6	59
Anuvakam 8	8	80
Anuvakam 9	7	71
Anuvakam 10	7	74
Anuvakam 11	8	77
Anuvakam 12	5	56
Anuvakam 13	3	34
Anuvakam 14	4	42
Anuvakam 15	1	16
Anuvakam 16	1	10
Anuvakam 17	2	25
Anuvakam 18	1	11
Anuvakam 19	1	9
Anuvakam 20	1	17

Anuvakam 21	3	36
Anuvakam 22	12	121
Anuvakam 23	9	88
Anuvakam 24	4	48
Anuvakam 25	3	36
Anuvakam 26	7	74
Anuvakam 27	6	68
Anuvakam 28	1	10
Anuvakam 29	1	10
Anuvakam 30	1	12
Anuvakam 31	6	67
Anuvakam 32	3	32
Total →	130	1396

Total as per grantha books	132	1396

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यके द्वितीयः प्रपाठकः

2.1 द्वितीयः प्रपाठकः – स्वाध्यायब्राह्मणं

2.1.1 अनुवाकं – 1

T.A. 2.1.1

सह वै देवानां चासुराणां च यज्ञौ प्रततावास्तां ँवय॒ स्वर्गं ँलोकमेष्यामो वयमेष्याम इति तेऽसुराः सन्नह्य सहसैवाचरन् ब्रह्मचर्येण तपसैव देवास्तेऽसुरा अमुह्य॒स्ते न प्राजान॒स्ते पराभवन्ते न स्वर्गं ँलोकमायन् प्रसृतेन वै यज्ञेन देवाः स्वर्गं ँलोकमायन् न प्रसृतेनासुरान् पराऽभावयन् प्रसृतो ह वै यज्ञोपवीतिनो यज्ञोऽप्रसृतोऽनुपवीतिनो यत्किञ्च ब्राह्मणो यज्ञोपवीत्यधीते यजत एव तत्तस्माद् यज्ञोपवीत्येवाधीयीत याजयेद् यजेत वा यज्ञस्य प्रसृत्या अजिनं ँवासो वा दक्षिणत उपवीय दक्षिणं बाहुमुद्धरतेऽव धत्ते सव्यमिति यज्ञोपवीतमेतदेव विपरीतं प्राचीनावीत॒ सम्ँवीतं मानुषम् । **1 (1)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A1)*

2.1.2 अनुवाकं - 2

T.A. 2.2.1

रक्षा॑ꣳसि ह वा पुरोनुवाके तपोऽग्रमतिष्ठन्त तान् प्रजापतिर्
वरेणोपामन्त्रयत तानि वरमवृणीतादित्यो नो योद्धा इति तान्
प्रजापति-रब्रवीद्-योधयध्वमिति तस्मादुत्तिष्ठन्तꣳ ह वा तानि
रक्षाꣳस्यादित्यं ँयोधयन्ति यावदस्तमन्वगा त्तानि ह वा एतानि
रक्षा॑ꣳसि गायत्रिया ऽभिमन्त्रितेनांभसा शाम्यन्ति तदु ह वा एते
ब्रह्मवादिनः पूर्वाभिमुखाः सन्ध्यायां गायत्रियाऽभिमन्त्रिता आप ऊर्ध्वं
ँविक्षिपन्ति ता एता आपो वज्रीभूत्वा तानि रक्षाꣳसि मन्देहाऽरुणे
द्वीपे प्रक्षिपन्ति यत् प्रदक्षिणं प्रक्रमन्ति तेन पाप्मानमव
धून्वन्त्युद्यन्तमस्तं ँयन्तमादित्य-मभिध्यायन् कुर्वन् ब्राह्मणो विद्वान्थ्
सकलं भद्रमश्नुते ऽसावादित्यो ब्रह्मेति ब्रह्मैव सन् ब्रह्माप्येति य
एवं ँवेद । 2 (1) ***(No Korvai for this Anuvaakam)*** *(A2)*

2.1.3 अनुवाकं - 3

T.A. 2.3.1

यद्-देवा देवहेडनं देवासश्चकृमा वयम् । आदित्यास्तस्मान्मा

मुञ्चतर्तस्यर्तेन मामित । देवा जीवनकाम्या यद्-वाचाऽनृतमूदिम ।

तस्मान्न इह मुञ्चत विश्वे देवाः सजोषसः । ऋतेन द्यावापृथिवी

ऋतेन त्वꣳ सरस्वति । कृतान्नः पाह्येनसो यत् किञ्चानृतमूदिम ।

इन्द्राग्नी मित्रावरुणौ सोमो धाता बृहस्पतिः । ते नो मुञ्चन्त्वेनसो

यदन्यकृतमारिम । सजातशꣳसादुत जामिशꣳ साज्ज्यायसः

शꣳसादुत वा कनीयसः । अनाधृष्टं देवकृतं यदेनस्तस्मात्

त्वमस्माज् जातवेदो मुमुग्धि ( ) । यद्वाचा यन् मनसा बाहुभ्या-

मूरुभ्यामष्ठीवद्भ्याꣳ शिश्नैर्यदनृतं चकृमा वयम् ।

अग्निर्मा तस्मादेनसो गार्.हपत्यः प्रमुञ्चतु चकृम यानि दुष्कृता ।

येन त्रितो अर्णवान् निर्बभूव येन सूर्यं तमसो निर्मुमोच । येनेन्द्रो

विश्वा अजहादरातीस्तेनाहं ज्योतिषा ज्योतिरानशान आक्षि ।

यत् कुसीदमप्रतीत्तं मयेह येन यमस्य निधिना चरामि ।

एतत्तदग्ने अनृणो भवामि जीवन्नेव प्रति तत्ते दधामि ।

"यन्मयि माता{17}" "यदा पिपेष{18}" "यदन्तरिक्षं{19}"

"यँदाशसा{20} "ऽतिक्रामामि{21}" "त्रिते देवा{22}"

"दिवि जाता{23}" "यदाप{24}" "इमं मे वरुण{25}"

"तत्त्वा यामि{26}" "त्वं नो अग्ने{27}" "सत्वं नो अग्ने{28}"

"त्वमग्ने अयासि{29}"। **3 (17)** *(मुमुग्धि सप्त च (A3)*

2.1.4 <u>अनुवाकं - 4</u>

T.A. 2.4.1

यददीव्यन्नृणमहं बभूवादित्स् सन्वा संजगर जनेभ्यः । अग्निर्मा तस्मादिन्द्रश्च सम्ँविदानौ प्रमुञ्चताम् । यद्धस्ताभ्यां चकर किल्बिषाण्यक्षाणां ँवग्नुमुपजिघ्नमानः । उग्रम्पश्या च राष्ट्रभृच्च तान्यफ्सरसा वनुदत्ता–मृणानि । उग्रंपश्ये राष्ट्रभृत् किल्बिषाणि यदक्षवृत्तमनुदत्तमेतत् । नेन्न ऋणानृणव इथ्समानो यमस्य लोके अधि रज्जुराय । "अव ते हेड{30}" "उदुत्तम{31}"

"मिमं मे वरुण{32}" "तत्त्वा यामि{33}" "त्वं नो अग्ने{34}"

"सत्वं नो अग्ने{36}} । संकुसुको विकुसुको निर्.ऋथो यश्च

निस्वनः । तेऽ(1)स्मद्–यक्ष्ममनागसो दूराद्–दूरमचीचतम् ।

निर्यक्ष्ममचीचते कृत्यां निर्.ऋतिं च ( ) । तेन योऽ(1)स्मथ्समृच्छातै

तमस्मै प्रसुवामसि । दुश्श॒ꣳसानुश॒ꣳसाभ्यां घणेनानुघणेन च ।

तेनान्योऽ(1)स्मथ् समृच्छातै तमस्मै प्रसुवामसि ।

सम्ँवर्चसा पयसा सन्तनूभिरगन्महि मनसा सꣳ शिवेन ।

त्वष्टा नो अत्र विदधातु रायोऽनुमार्ष्टु तन्वो(1) यद्–विलिष्टम् । **4 (15)**

(कृत्यां निर्.ऋतिं च पञ्च च (A4))

2.1.5 अनुवाकं – 5

T.A. 2.5.1a

आयुष्टे विश्वतो दधदयमग्निर्वरेण्यः । पुनस्ते प्राण आयाति परा

यक्ष्मꣳ सुवामि ते । आयुर्दा अग्ने हविषो जुषाणो घृतप्रतीको

घृतयोनिरेधि । घृतं पीत्वा मधु चारु गव्यं पितेव पुत्रमभि

रक्षतादिमम् । इममग्न आयुषे वर्चसे कृधि तिग्ममोजो वरुण

सꣳशिशाधि । मातेवास्मा अदिते शर्म यच्छ विश्वे देवा

जरदष्टिर् यथाऽसत् । अग्न आयूꣳषि पवस आसुवोर्जमिषं च नः ।
आरे बाधस्व दुच्छुनाम् । अग्ने पवस्व स्वपा अस्मे वर्चः
सुवीर्यम् । दधद् रयिं मयि पोषम् । **5.1a (10)**

T.A. 2.5.1b

अग्निर्. ऋषिः पवमानः पाञ्चजन्यः पुरोहितः । तमीमहे महागयम् ।
अग्ने जातान् प्रणुदा नः सपत्नान् प्रत्यजाताञ्जातवेदो नुदस्व ।
अस्मे दीदिहि सुमना अहेडञ्छर्मन्ते स्याम त्रिवरूथ उद्भौ ।
सहसा जातान् प्रणुदा नः सपत्नान् प्रत्यजाताञ्जातवेदो नुदस्व ।
अधि नो ब्रूहि सुमनस्यमानो वयꣳ स्याम प्रणुदा नः सपत्नान् ।
अग्ने यो नोऽभितो जनो वृको वारो जिघाꣳसति । ताꣳस्त्वं
वृत्रहञ्जहि वस्वस्मभ्यमा भर । अग्ने यो नोऽभिदासति समानो
यश्च निष्ट्यः । तं वयꣳ समिधं कृत्वा
तुभ्यमग्नेऽपिदध्मसि । **5.1b (10)**

T.A. 2.5.1c

यो नः शपादशपतो यश्च नः शपतः शपात् । उषाश्च तस्मै निम्रुक्च सर्वं पापꣳ समूहताम् । यो नः सपत्नो यो रणो मर्तोऽभिदासति देवाः । इध्मस्येव प्रक्षायतो मा तस्योच्छेषि किंचन । यो मांद्वेष्टि जातवेदो यं चाहं द्वेष्मि यश्च माम् । सर्वाꣳस्तानग्ने सन्दह याꣳश्चाहं द्वेष्मि ये च माम् । यो अस्मभ्यमरातीयाद्–यश्च नो द्वेषते जनः । निन्दाद्यो अस्मान् दिप्साच्च सर्वाꣳस्तान्मष्मषा कुरु । सꣳशितं मे ब्रह्म सꣳशितं ँवीर्याम् (1) बलम् । सꣳशितं क्षत्रं मे जिष्णु यस्याहमस्मि पुरोहितः ( ) । उदेषां बाहू अतिरमुद्–वर्चो अथो बलम् । क्षिणोमि ब्रह्मणाऽमित्रानुन्नयामि स्वाँ(2) अहम् । पुनर्मनः पुनरायुर्म आगात् पुनश्चक्षुः पुनः श्रोत्रं म आगात् पुनः प्राणः पुनराधीतं म आगात् । वैश्वानरो मेऽदब्धस्तनूपा अवबाधतां दुरितानि विश्वा । **5.1c (14)** *(पोषं – दध्मसि – पुरोहितश्चत्वारि च) (A5)*

2.1.6 अनुवाकं - 6

T.A. 2.6.1a

वैश्वानराय प्रतिवेदयामो यदीनृण॑ सङ्गरो देवतासु ।

स एतान् पाशान् प्रमुचन् प्रवेद स नो मुञ्चातु दुरितादवद्यात् ।

वैश्वानरः पवयान्नः पवित्रैर्यथ् सङ्गर–मभिधावाम्याशाम् ।

अनाजानन् मनसा याचमानो यदत्रैनो अव तथ् सुवामि ।

अमी ये सुभगे दिवि विचृतौ नाम तारके । प्रेहामृतस्य यच्छता–

मेतद्–बद्धकमोचनम् । विजिहीर्ष्व लोकान् कृधि बन्धान् मुञ्चासि

बद्धकम् । योनेरिव प्रच्युतो गर्भः सर्वान् पथो अनुष्व । स प्रजानन्

प्रतिगृभ्णीत विद्वान् प्रजापतिः प्रथमजा ऋतस्य ।

अस्माभिर्दत्तं जरसः परस्तादच्छिन्नं तन्तुमनु संचरेम । **6.1a (10)**

T.A. 1.2.6b

ततं तन्तुमन्वेके अनु संचरन्ति येषां दत्तं पित्र्यमायनवत् ।

अबन्ध्वेके ददतः प्रयच्छाद्–दातुच्चे–च्छक्नवा॑ सः स्वर्ग एषाम् ।

आरभेथामनु स॑रभेथा॑ समानं पन्थामवथो घृतेन ।

यद्वां पूर्तं परिविष्टं ँयदग्नौ तस्मै गोत्रायेह जायापती स॒रभेथाम् ।
यदन्तरिक्षं पृथिवीमुत द्यां ँयन्मातरं पितरं ँवा जिहि॒सिम । अग्निर्मा
तस्मादेनसो गार्.हपत्य उन्नो नेषद्-दुरिता यानि चकृम ।
भूमिर्माताऽदितिर्नो जनित्रं भ्रातान्तरिक्ष-मभिशस्त एनः ।
द्यौर्नः पिता पितृयाच्छं भवासि जामि मित्वा मा विवित्सि लोकात् ।
यत्र सुहार्दः सुकृतो मदन्ते विहाय रोगं तन्वा(1)॒ स्वायाम् ।
अश्लोणाङ्गैरह्रुताः स्वर्गे तत्र पश्येम पितरं च पुत्रम् ( ) ।
यदन्नमद्म्यनृतेन देवा दास्यन्नदास्यन्नुत वा करिष्यन् । यद्-देवानां
चक्षुष्यागो अस्ति यदेव किंच प्रतिजग्राहमग्निर्मा तस्मादनृणं
कृणोतु । यदन्नमद्मि बहुधा विरूपं ँवासो हिरण्यमुत गामजामविम् ।
यद्-देवानां चक्षुष्यागो अस्ति यदेव किञ्च प्रतिजग्राहमग्निर्मा
तस्मादनृणं कृणोतु । यन्मया मनसा वाचा कृतमेनः कदाचन ।
सर्वस्मान् मेडितो मोग्धि त्व॒ हि वेत्थ यथातथम् । **6.1b (16)**

(चरेम - पुत्र॒ षट्च (A6)

2.1.7 अनुवाकं - 7

T.A. 2.7.1

वातरशना ह वा ऋषयः श्रमणा ऊर्ध्वमन्थिनो बभूवुस्ता-नृषयोऽर्थ-
मायꣳस्ते निलाय-मचरꣳस्ते-ऽनुप्रविशुः कूश्माण्डानि
ताꣳ-स्तेष्वन्वविन्द-ञ्छ्रद्धया च तपसा च तानृषयोऽब्रुवन् कथा
निलायं चरथेति त ऋषीनब्रुवन्नमो वोऽस्तु भगवन्तोऽस्मिन् धाम्नि
केन वः सपर्यामेति तानृषयोऽब्रुवन् पवित्रं नो ब्रूत येनारेपसः
स्यामेति त एतानि सूक्तान्यपश्यन्. यद्-देवा देवहेडनं
ँयददीव्यन्नृणमहं बभूवायुष्टे विश्वतो दधदित्येतैराज्यं जुहुत वैश्वानराय
प्रतिवेदयाम इत्युपतिष्ठत यदर्वाचीनमेनो भ्रूणहत्यायास्तस्मान्
मोक्ष्यध्व इति त एतैरजुहवुस्तेऽरेपसोऽभवन् कर्मादिष्वेतैर्-जुहुयात्
पूतो देवलोकान् थ्समश्नुते । **7(1)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A7)*

2.1.8 अनुवाकं - 8

T.A. 2.8.1

कूश्माण्डैर् जुहुयाद्-योऽपूत इव मन्येत यथा स्तेनो यथा
भ्रूणहैवमेष भवति योऽयोनौ रेतः सिञ्चति यदर्वाचीनमेनो
भ्रूणहत्यायास्तस्मान् मुच्यते यावदेनो दीक्षामुपैति दीक्षित एतैः
सतति जुहोति सम्ँवथ्सरं दीक्षितो भवति सम्ँवथ्सरादेवात्मानं
पुनीते मासं दीक्षितो भवति यो मासः स सम्ँवथ्सरः
सम्ँवथ्सरादेवात्मानं पुनीते चतुर्वि॒ꣳशति॒ꣳ रात्रीर्दीक्षितो भवति
चतुर्वि॒ꣳशति-रर्धमासाः सम्ँवथ्सरः सम्ँवथ्सरादेवात्मानं पुनीते
द्वादश रात्रीर्दीक्षितो भवति द्वादश मासाः सम्ँवथ्सरः
सम्ँवथ्सरादेवात्मानं पुनीते षड्रात्रीर्दीक्षितो भवति षड्वा
ऋतवः सम्ँवथ्सरः सम्ँवथ्सरादेवात्मानं पुनीते तिस्रो रात्रीर्-
दीक्षितो भवति त्रिपदा गायत्री गायत्रिया एवात्मानं पुनीते न
मा॒ꣳसमश्नीयान्न स्त्रियमुपेयान्नोपर्यासीत जुगुप्सेतानृतात्पयो
ब्राह्मणस्य व्रतं ँयवागू राजन्यस्यामिक्षा वैश्यस्याथो सौम्येऽप्यध्वर

एतद्व्रतं ब्रूयाद् यदि मन्ये–तोपदस्यामीत्योदनं
धानाः सक्तूं घृतमित्यनुव्रतयेदात्मनोऽनुपदासाय । **8 (1)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A8)*

2.1.9 अनुवाकं - 9

T.A. 2.9.1

अजान्. ह वै पृश्नीᳪस्तपस्यमानान् ब्रह्म स्वयंभ्वभ्यानर्.षत्त
ऋषयोऽभवन् तदृषीणा–मृषित्वं तां देवतामुपातिष्ठन्त यज्ञकामास्त एतं
ब्रह्मयज्ञ–मपश्यन्–तमाऽहरन्–तेनायजन्त यदृचोऽध्यगीषत ताः
पय आहुतयो देवानामभवन्. यद्–यजूᳪषि घृताहुतयो यथ् सामानि
सोमाहुतयो यदथर्वाङ्गिरसो मध्वाहुतयो यद्ब्राह्मणानीतिहासान्–
पुराणानि कल्पान् गाथा नाराशᳪसीर्मेदाहुतयो देवाना–मभवन्ताभिः
क्षुधं पाप्मान–मपाघ्नन्–नपहतपाप्मानो देवाः स्वर्गँ लोकमायन्
ब्रह्मणः सायुज्य–मृषयोऽगच्छन् । **9 (1)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A9)*

2.1.10 अनुवाकं – 10

T.A. 2.10.1

पञ्च वा एते महायज्ञाः सतति प्रतायन्ते सतति सन्तिष्ठन्ते देवयज्ञः
पितृयज्ञो भूतयज्ञो मनुष्ययज्ञो ब्रह्मयज्ञ इति यदग्नौ जुहोत्यपि
समिधं तद्-देवयज्ञः सन्तिष्ठते यत् पितृभ्यः स्वधा करोत्यप्यपस्तत्
पितृयज्ञः सन्तिष्ठतेयद्-भूतेभ्यो बलिं हरति तद्-भूतयज्ञः सन्तिष्ठते
यद्ब्राह्मणेभ्योऽन्नं ददाति तन्मनुष्ययज्ञः सन्तिष्ठते यथ्स्वाध्याय-
मधीयी-तैकामप्यृचं यजुः-साम वा तद्ब्रह्मयज्ञः सन्तिष्ठते
यदृचोऽधीते पयसः कूल्या अस्य पितॄन् थ्स्वधा अभिवहन्ति
यद्-यजूंषि घृतस्य कूल्या यथ् सामानि सोम एभ्यः पवते
यदथर्वाङ्गिरसो मधोः कूल्या यद्ब्राह्मणा-नीतिहासान्-पुराणानि
कल्पान् गाथा नाराशंसीर्-मेदसः कूल्या अस्य पितॄन्थ् स्वधा
अभिवहन्ति यदृचोऽधीते पय आहुतिभिरेव तद्-देवाꣳस्तर्पयति
यद्-यजूंषि घृताहुतिभिर्यथ् सामानि सोमाहुतिभिर्-यदथर्वाङ्गिरसो
मध्वाहुतिभिर्-यद्ब्राह्मणा-नीतिहासान्-पुराणानि कल्पान् गाथा

नाराश॒ꣳसीर्–मेदाहु॒तिभि॑रेव तद्–दे॒वाꣳस्तर्पयति त एनन् तृ॒प्ता

आयु॑षा तेज॑सा वर्च॑सा श्रि॒या यश॑सा ब्रह्मव॒र्च॒सेनान्नाद्येन च

तर्पयन्ति । **10 (1)** ***(No Korvai for this Anuvaakam)*** *(A10)*

2.1.11 अनुवाकं – 11

T.A. 2.11.1

ब्र॒ह्म॒य॒ज्ञेन॑ य॒क्ष्यमा॑णः प्रा॒च्यां॑ दि॒शि ग्रा॒माद॑छदिर्द॒र्.श उदी॒च्यां

प्रागु॒दी॒च्यां ँवो॑दि॒त आ॑दि॒त्ये द॑क्षिण॒त उ॑पवी॒यो॑प॒वि॒श्य ह॒स्ता॒व॑वनि॒ज्य

त्रि॒राचा॑मे॒द्द्विः प॑रि॒मृज्य स॒कृ॑दु॒प॒स्पृ॒श्य शि॒रश्च॒क्षु॒षी ना॒सि॒के श्रो॒त्रे

हृ॒दय॒मा॒लभ्य यत् त्रि॒राचा॑म॒ति ते॒न॑ ऋचः प्रीणा॒ति य॒द्द्विः प॑रि॒मृ॒ज॒ति

ते॒न य॒जू॒ꣳषि यथ् स॒कृ॒दु॒प॒स्पृ॒श॒ति ते॒न सा॒मा॒नि य॒च्छि॒रश्च॒क्षु॒षी

द॒क्षि॒णो॒त्त॒रो पा॒णि कृ॒त्वा ना॒सि॒के श्रो॒त्रे हृ॒दय॒मा॒लभ॒ते ते॒नाथ॒र्वा॒ङ्गि॒र॒सो

ब्रा॒ह्म॒णा–नी॒ति॒हा॒सा॒न् पु॒रा॒णा॒नि क॒ल्पा॒न् गा॒था॑ ना॒रा॒श॒ꣳसीः प्री॒णा॒ति

द॒र्भा॒णां म॒ह॒दु॒प॒स्ती॒र्यो॒प॒स्थं कृ॒त्वा प्रा॒ङासी॒नः स्वा॒ध्याय॒मधी॒यी॒ता॒पां

ँवा ए॒ष ओ॒षधी॒नाꣳ र॒सो य॒द्–द॒र्भाः स॒र॒स॒मेव ब्रह्म कु॒रु॒ते

द॒क्षि॒णो॒त्त॒रौ पा॒णी पा॒दौ कृ॒त्वा स॒प॒वि॒त्रा॒वो॒मि॒ति प्र॒ति॒प॒द्य॒त ए॒त॒द्वै

यजुस्त्रयीं ँविद्यां प्रत्येषा वागेतत्परममक्षरं तदेतदृचाऽभ्युक्तमृचो
अक्षरे परमे व्योमन्. यस्मिन् देवा अधि विश्वे निषेदुर्यस्तन्न वेद
किमृचा करिष्यति य इत्तद्विदुस्त इमे समासत इति त्रीनेव प्रायुङ्क्त
भूर्भुवःस्वरित्याहैतद्वै वाचः सत्यं ँयदेव वाचः सत्यं तत्
प्रायुङ्क्ताथ सावित्रीं गायत्रीं त्रिरन्वाह पच्छोऽर्धर्चशोऽनवानꣳ सविता
श्रियः प्रसविता श्रियमेवाप्नोत् यथो प्रज्ञातयैव प्रतिपदा छन्दाꣳसि
प्रतिपद्यते । **11 (1)** ***(No Korvai for this Anuvaakam)*** *(A11)*

2.1.12 अनुवाकं – 12

T.A. 2.12.1

ग्रामे मनसा स्वाध्यायमधीयीत दिवा नक्तं ँवेति ह स्माह शौच
आह्नेय उतारण्येऽबल उत वाचोत तिष्ठन्नुत व्रजन्नुतासीन उत
शयानोऽधीयीतैव स्वाध्यायं तपस्वी पुण्यो भवति य एवं ँविद्वान्थ्
स्वाध्यायमधीते नमो ब्रह्मणे नमो अस्त्वग्नये नमः पृथिव्यै नम
ओषधीभ्यः । नमो वाचे नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे बृहते
करोमि । **12 (2)** ***(No Korvai for this Anuvaakam)*** *(A12)*

2.1.13 अनुवाकं – 13

T.A. 2.13.1

मध्यन्दिने प्रबलमधीयीतासौ खलु वावैष आदित्यो
यद्ब्राह्मणस्तस्मात्तर्.हि तेक्ष्णिष्ठं तपति तदेषाऽभ्युक्ता ।
चित्रं देवानामुदगादनीकं चक्षुर्मित्रस्य वरुणस्याग्नेः ।
आऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्ष᳚ँ सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्चेति
स वा एष यज्ञः सद्यः प्रतायते सद्यः सन्तिष्ठते तस्य
प्राख्सायमवभृथो नमो ब्रह्मण इति परिधानीयां त्रिरन्वाहाप उप
स्पृश्य गृहानेति ततो यत्किंच ददाति सा दक्षिणा । **13 (3)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A13)*

2.1.14 अनुवाकं – 14

T.A. 2.14.1

तस्य वा एतस्य यज्ञस्य मेघो हविर्धानं ँविद्युदग्निर्वर्.ष᳚ँ हविः
स्तनयित्नुर्–वषट्कारो यदवस्फूर्जति सोऽनुवषट्कारो
वायुरात्माऽमावास्या स्विष्टकृद्य एवं ँविद्वान्मेघे वर्.षति विद्योतमाने
स्तनयत्यवस्फूर्जति पवमाने वायावमावास्याया᳚ स्वाध्यायमधीते

तप एव तत्तप्यते तपो हि स्वाध्याय इत्युत्तमं नाकꣳ रोहत्युत्तमः
समानानां भवति यावन्तꣳ ह वा इमां ँवित्तस्य पूर्णां ददथ्स्वर्गं
ँलोकं जयति तावन्तं ँलोकं जयति भूयाꣳसं चाक्षय्यं चाप पुनर्मृत्युं
जयति ब्रह्मणः सायुज्यं गच्छति । **14 (1)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A14)*

2.1.15 <u>अनुवाकं - 15</u>

<u>T.A. 2.15.1</u>

तस्य वा एतस्य यज्ञस्य द्वावनध्यायौ यदाऽऽत्माऽशुचिर्-यद्-देशः
समृद्धिर्दैवतानि य एवं ँविद्वान् महारात्र उषस्युदिते व्रजꣳस्तिष्ठन्-
नासीनः शयानोऽरण्ये ग्रामे वा यावत्तरसꣳ स्वाध्यायमधीते सर्वान्
ँलोकाञ्जयति सर्वान् ँलोकाननृणोऽनु संचरति तदेषाऽभ्युक्ता ।
अनृणा अस्मिन्ननृणाः परस्मिꣳस्तृतीये लोके अनृणाः स्याम ।
ये देवयाना उत पितृयाणाः सर्वान् पथो अनृणा आक्षीयेमेत्यग्निं
ँवै जातं पाप्मा जग्राह तंदेवा आहुतीभिः पाप्मानमपाघ्नन्-नाहुतीनां
ँयज्ञेन यज्ञस्य दक्षिणाभिर्-दक्षिणानां ब्राह्मणेन ब्राह्मणस्य छन्दोभिः

छन्दसा॑ स्वाध्यायेनापहतपाप्मा स्वाध्यायो देवपवित्रं ँवा एतत्तं
ँयोऽनूथ् सृजत्यभागो वाचि भवत्यभागो नाके तदेषाऽभ्युक्ता ।
यस्तित्याज सखिविद॑ सखायं न तस्य वाच्यपि भागो अस्ति ।
यदी॑ शृणोत्यलक॑ शृणोति न हि प्रवेद सुकृतस्य पन्थामिति
तस्माथ् स्वाध्यायोऽध्येतव्यो यं ँयं क्रतुमधीते तेन तेनास्येष्टं
भवत्यग्नेर्–वायो–रादित्यस्य सायुज्यं गच्छति तदेषाऽभ्युक्ता ।
ये अर्वाङुत वा पुराणे वेदं ँविद्वा॑समभितो वदन्त्यादित्यमेव ते
परिवदन्ति सर्वे अग्निं द्वितीयं तृतीयं च ह॑समिति यावतीर्वै
देवतास्ताः सर्वा वेदविदि ब्राह्मणे वसन्ति तस्माद् ब्राह्मणेभ्यो
वेदविद्भ्यो दिवेदिवे नमस्कुर्यान्नाश्लीलं कीर्तयेदेता एव देवताः
प्रीणाति । **15 (6)** ***(No Korvai for this Anuvaakam)*** *(A15)*

2.1.16 <u>अनुवाकं – 16</u>

<u>T.A. 2.16.1</u>

रिच्यत इव वा एष प्रेव रिच्यते यो याजयति प्रति वा गृह्णाति
याजयित्वा प्रतिगृह्य वाऽनश्नन्त्रिः स्वाध्यायं ँवेदमधीयीत त्रिरात्रं

ँवा सावित्रीं गायत्री-मन्वातिरेचयति वरो दक्षिणा वरेणैव वर॑

स्पृणोत्यात्मा हि वरः । **16 (1)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A16)*

2.1.17 अनुवाकं - 17

T.A. 2.17.1

दुहे ह वा एष छन्दा॑ꣳसि यो याजयति स येन यज्ञक्रतुना याजयेथ्

सोऽरण्यं परेत्य शुचौ देशे स्वाध्याय-मेवैन-मधीयन्नासीत

तस्यानशनं दीक्षा स्थानमुपसद आसन॑ꣳ सुत्या वाग्जुहूर्मन

उपभृद्धृतिर्ध्रुवा प्राणो हविः सामाध्वर्युः स वा एष यज्ञः

प्राणदक्षिणोऽनन्तदक्षिणः समृद्धतरः । **17 (1)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A17)*

2.1.18 अनुवाकं - 18

T.A. 2.18.1

कतिधाऽवकीर्णी प्रविशति चतुर्धेत्याहुर्-ब्रह्मवादिनो मरुतः प्राणैरिन्द्रं

बलेन बृहस्पतिं ब्रह्मवर्चसेनाग्निमेवेतरेण सर्वेण तस्यैतां प्रायश्चित्तिं

ँविदाञ्चकार सुदेवः काश्यपो यो ब्रह्मचार्यवकिरेदमावास्याया॑ꣳ

रात्र्यामग्निं प्रणीयोपसमाधाय द्विराज्यस्योपघातं जुहोति

कामावकीर्णोऽस्म्यवकीर्णोऽस्मि काम कामाय स्वाहा कामाभिद्रुग्धो ऽस्म्यभिद्रुग्धोऽस्मि काम कामाय स्वाहेत्यमृतं ँवा आज्यममृतमेवात्मन् धत्ते हुत्वा प्रयताञ्जलिः कवातिर्यङ्ङ्ग्निमभि मन्त्रयेत सं मा सिञ्चन्तु मरुतः समिन्द्रः संबृहस्पतिः । सं माऽयमग्निः सिञ्चत्वायुषा च बलेन चायुष्मन्तं करोत मेति प्रति हास्मै मरुतः प्राणान् दधति प्रतीन्द्रो बलं प्रति बृहस्पतिर् ब्रह्मवर्चसं प्रत्यग्निरितरथ्सर्व७ं सर्वतनुर्भूत्वा सर्वमायुरेति त्रिरभिमन्त्रयेत त्रिषत्या हि देवा योऽपूत इव मन्येत स इत्थं जुहुयादित्थ–मभिमन्त्रयेत पुनीत एवात्मान–मायुरेवात्मन् धत्ते वरो दक्षिणा वरेणैव वर७ं स्पृणोत्यात्मा हि वरः । **18 (2)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A18)*

2.1.19 <u>अनुवाकं – 19</u>

<u>T.A. 2.19.1</u>

भूः प्रपद्ये भुवः प्रपद्ये स्वः प्रपद्ये भूर्भुवःस्वः प्रपद्ये ब्रह्म प्रपद्ये ब्रह्मकोशं प्रपद्येऽमृतं प्रपद्येऽमृतकोशं प्रपद्ये चतुर्जालं ब्रह्मकोशं ँयं

मृत्युर्नाविपश्यति तं प्रपद्ये देवान् प्रपद्ये देवपुरं प्रपद्ये परीवृतो

वरीवृतो ब्रह्मणा वर्मणाऽहं तेजसा कश्यपस्य यस्मै नमस्तच्छिरो

धर्मो मूर्धानं ब्रह्मोत्तरा हनुर्यज्ञोऽधरा विष्णुर्. हृदय७ँ सम्ँवथ्सरः

प्रजननमश्विनौ पूर्वपादावत्रिर्मध्यं मित्रावरुणा वपरपादावग्निः पुच्छस्य

प्रथमं काण्डं तत इन्द्रस्ततः प्रजापतिरभयं चतुर्थ७ँ स वा एष

दिव्यः शाक्वरः शिशुमारस्त७ँ ह य एवं ँवेदाप पुनर्मृत्युं जयति

जयति स्वर्गं ँलोकं नाध्वनि प्रमीयते नाफ्सु प्रमीयये नाग्नौ प्रमीयते

नानपत्यः प्रमीयते लघ्वान्नो भवति ध्रुवस्त्वमसि ध्रुवस्य क्षितमसि

त्वं भूतानामधिपतिरसि त्वं भूताना८ँ श्रेष्ठोऽसि त्वां

भूतान्युपपर्यावर्तन्ते नमस्ते नमः सर्वं ते **नमो नमः ।

[***PaaTa Bhedam*** – नमो नमः शिशुकुमाराय नमः] **19 (1)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A19)*

2.1.20 अनुवाकं – 20

T.A. 2.20.1

नमः प्राच्यै दिशे याश्च देवता एतस्यां प्रतिवसन्त्ये ताभ्यश्च नमो नमो

दक्षिणायै दिशे याश्च देवता एतस्यां प्रतिवसन्त्ये ताभ्यश्च नमो नमः

प्रतीच्यै दिशे याश्च देवता एतस्यां प्रतिवसन्त्ये ताभ्यश्च नमो नम

उदीच्यै दिशे याश्च देवता एतस्यां प्रतिवसन्त्ये ताभ्यश्च नमो नम

ऊर्ध्वायै दिशे याश्च देवता एतस्यां प्रतिवसन्त्ये ताभ्यश्च नमो

नमोऽधरायै दिशे याश्च देवता एतस्यां प्रतिवसन्त्ये ताभ्यश्च नमो

नमोऽवान्तरायै दिशे याश्च देवता एतस्यां प्रतिवसन्त्ये ताभ्यश्च नमो

नमो गङ्गायमुनयोर्मध्ये ये वसन्ति ते मे प्रसन्नात्मानस्चिरं जीवितं

ँवर्धयन्ति नमो गङ्गायमुनयीर्मुनिभ्यश्च नमो नमो

गङ्गायमुनयीर्मुनिभ्यश्च नमः । **20 (1)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A20)*

<u>Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 20 Anuvaakams :-</u>

(सह – रक्षा॒ꣳसि – यद् देवाः सप्तदश – यददीव्यन् पञ्चदशा –

युष्टे चतुस्त्रिꣳशद् – वैश्वानराय षड्विꣳशतिर्–वातरशना ह –

कुश्माण्डै– रजान्. ह – पञ्च – ब्रह्मयज्ञेन – ग्रामे – मध्यन्दिने

– तस्य वै मेघ - स्तस्य वै द्वौ – रिच्यते – दुहे ह –

कतिधाऽवकीर्णी – भूर् – नमः प्राच्यै विꣳशतिः)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-
Cannot be derived as the vakyams in some of the Dasinis do not conform to the standard of 10 vakyams per Dasini. The same reason is appilicable for non availabity of Anuvaaka Korvai in some of the above Anuvaakams.

First and Last Padam in TA, 2nd Prapaatakam :-
(सह वै – मुनिभ्यश्च नमः)

। हरिः ओम् ।

। कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे आरण्यके द्वितीयः प्रपाठकः समाप्तः ।

=====================

Appendix (of expansions)

T.A. 2.3.1 – "यन्मयि माता{17}"

यन्मयि माता गर्भे सति । एनश्चकार यत्पिता ।
अग्निर्मा तस्मादेनसः ॥ {17} **({17} appearing in T.B.3.7.12.3)**

T.A. 2.3.1 – "यदा पिपेष{18}" "यदन्तरिक्षं{19}" "यँदाशसा{20} "ऽतिक्रामामि{21}" "त्रिते देवा{22}"

यदा पिपेष मातरं पितरं । पुत्रः प्रमुदितो धयन्न् ।
अहिꣳसितौ पितरौ मया तत् । तदग्ने अनृणो भवामि ॥ {18}
({18} appearing in T.B.3.7.12.4)

यदन्तरिक्षं पृथिवीमुत द्यां । यन्मातरं पितरं वा जिहिꣳसिम ।
अग्निर्मा तस्मादेनसः ॥ {19}
({19} appearing in T.B.3.7.12.4)

यदाशसा निशसा यत्पराशसा । यदेनश्च कृमा नूतनं यत्पुराणं ।
अग्निर्मा तस्मादेनसः ॥ {20} **({20} appearing in T.B.3.7.12.4)**

अतिक्रामामि दुरितं यदेनः । जहामि रिप्रं परमे सधस्थे । यत्र यन्ति सुकृतो नापि दुष्कृतः । तमारोहामि सुकृतां नु लोकं ॥ {21}
({21} appearing in T.B.3.7.12.5)

त्रिते देवा अमृजतै–तदेनः । त्रित एतन्मनुष्येषु मामृजे ।

ततो मा यदि किंचिदानशे । अग्निर्मा तस्मादेनसः ॥ {22}

({22} appearing in T.B.3.7.12.5)

T.A. 2.3.1 – "दिवि जाता{23}" "यदाप{24}"

दिवि जाता अफ्सु जाताः । या जाता ओषधीभ्यः ।

अथो या अग्निजा आपः । ता नः शुन्धन्तु शुन्धनीः ॥ {23}

यदापो नक्तं दुरितं चराम । यद्वा दिवा नूतनं यत्पुराणं ।

हिरण्य–वर्णास्तत उत्पुनीत नः ॥ {24}

(Both {23} and {24] appearing in T.B.3.7.12.6)

T.A. 2.3.1 –"इमं मे वरुण{25}" "तत्वा यामि{26}"

इमं मे वरुण श्रुधी हवमद्या च मृडय । त्वामवस्युरा चके ॥ {25}

तत्वा यामि ब्रह्मणा वन्दमान–स्तदा शास्ते यजमानो हविर्भिः ।

अहेडमानो वरुणेह बोध्युरुशस मा न आयुः प्रमोषीः ॥ {26}

(Both {25} and {26] appearing in T.S.2.1.11.6)

T.A. 2.3.1 –"त्वं नो अग्ने{27}" "सत्वं नो अग्ने{28}"

त्वं नो अग्ने वरुणस्य विद्वान् देवस्य हेडोऽव यासि सीष्ठाः ।
यजिष्ठो वह्नि तमः शोशुचानो विश्वा द्वेषासि प्रमुमुग्ध्यस्मत् ॥ {27}

स त्वंनो अग्नेऽवमो भवोती नेदिष्ठो अस्या उषसो व्युष्टौ ।
अव यक्ष्व नो वरुण रराणो वीहि मृडीक सुहवो न एधि ॥ {28}

(Both {27} and {28] appearing in T.S.2.5.12.3)

T.A. 2.3.1 –"त्वमग्ने अयासि{29}"

त्वमग्ने अयाऽसि । अया सन्मनसा हितः । अया सन्.हव्यमूहिषे ।
अया नो धेहि भेषजम् । इष्टो अग्निराहुतः । स्वाहाकृतः पिपर्तु नः ।
स्वगा देवेभ्य इदं नमः ॥ {29} **({29} appearing in T.B.2.4.1.9)**

T.A. 2.4.1 –"अव ते हेड{30}" "उदुत्तम{31}"

अव ते हेडो वरुण नमोभिरव यज्ञेभिरीमहे हविर्भिः ।
क्षयन्नस्मभ्यमसुर प्रचेतो राजन्नेनाꣳसि शिश्रथः कृतानि ॥ {30}

उदुत्तमं ँवरुण पाशमस्मदवाऽधमं ँविमध्यम॰ श्रथाय ।
अथा वयमादित्य व्रते तवाऽनागसो अदितये स्याम ॥ {31}

(Both {30} and {31} appearing in T.S.1.5.11.3)

T.A. 2.4.1 – "मिमं मे वरुण{32}

इमं मे वरुण श्रुधी हवमद्या च मृडय । त्वामवस्युरा चके ॥ {32}

({32] appearing in T.S.2.1.11.6)

T.A. 2.4.1 – "तत्त्वा यामि{33}"

{33} is same as {26} above

T.A. 2.4.1 – "त्वं नो अग्ने{34}"

{34} is same as {27} above

T.A. 2.4.1 - "सत्वं नो अग्ने{35}

{35} is same as {28} above

Details of Dasini & Vaakyams for – Prapaatakam 2 – (TA 2.1)

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	1	1
Anuvakam 2	1	1
Anuvakam 3	1	17
Anuvakam 4	1	15
Anuvakam 5	1	34
Anuvakam 6	1	26
Anuvakam 7	1	1
Anuvakam 8	1	1
Anuvakam 9	1	1
Anuvakam 10	1	1
Anuvakam 11	1	1
Anuvakam 12	1	2
Anuvakam 13	1	3
Anuvakam 14	1	1
Anuvakam 15	1	6
Anuvakam 16	1	1
Anuvakam 17	1	1
Anuvakam 18	1	2
Anuvakam 19	1	1
Anuvakam 20	1	1
Total →	20	117

Total as per grantha books	22	117

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

3 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यके तृतीयः प्रपाठकः

3.1 तृतीयः प्रपाठकः – चातुर्होत्रचयनम्

3.1.1 अनुवाकं – 1

T.A.3.1.1

चित्तिः स्रुक् । चित्तमाज्यम् । वाग्वेदिः । आधीतं बर्.हिः ।
केतो अग्निः । विज्ञातमग्निः । वाक्पतिर्.होता । मन उपवक्ता ।
प्राणो हविः । सामाध्वर्युः ( ) । वाचस्पते विधे नामन्न् । विधेम ते
नाम । विधेस्त्व-मस्माकं नाम । वाचस्पतिः सोमं पिबतु ।
आऽस्मासु नृम्णं धाथ्स्वाहा । **1 (15)** *(अध्वर्युः पञ्च च) (A1)*

3.1.2 अनुवाकं – 2

T.A.3.2.1

पृथिवी होता । द्यौरध्वर्युः । रुद्रोऽग्नीत् । बृहस्पतिरुपवक्ता ।
वाचस्पते वाचो वीर्येण । संभृतत-मेनायक्ष्यसे । यजमानाय
वार्यम् । आ सुवस्करस्मै । वाचस्पतिः सोमं पिबति ।

जजनदिन्द्रमिन्द्रियाय स्वाहा । **2 (10)** *(पृथिवी होता दश) (A2)*

3.1.3 <u>अनुवाकं – 3</u>

<u>T.A.3.3.1</u>

अग्निर्. होता । अश्विनाऽध्वर्यू । त्वष्टाऽग्नीत् । मित्र उपवक्ता ।

सोमः सोमस्य पुरोगाः । शुक्रः शुक्रस्य पुरोगाः ।

श्रातास्त इन्द्र सोमाः । वातापेर्. हवनश्रुतः स्वाहा । **3 (8)**

(अग्निर्. होताऽष्टौ) (A3)

3.1.4 <u>अनुवाकं – 4</u>

<u>T.A.3.4.1</u>

सूर्यं ते चक्षुः । वातं प्राणः । द्यां पृष्ठम् । अन्तरिक्षमात्मा ।

अङ्गैर् यज्ञम् । पृथिवीꣳ शरीरैः । वाचस्पतेऽच्छिद्रया वाचा ।

अच्छिद्रया जुह्वा । दिवि देवावृधꣳ होत्रा मेरयस्व स्वाहा । **4 (9)**

(सूर्यं ते नव) (A4)

3.1.5 <u>अनुवाकं – 5</u>

<u>T.A.3.5.1</u>

महाहविर्. होता । सत्यहविरध्वर्युः । अच्युतपाजा अग्नीत् ।

अच्युतमना उपवक्ता । अनाधृष्यश्चा प्रतिधृष्यश्च यज्ञस्याभिगरौ ।

अयास्य उद्गाता । वाचस्पते हृद्विधे नामन्न् । विधेम ते नाम ।

विधेस्त्वमस्माकं नाम । वाचस्पतिः सोममपात् ( ) ।

मा दैव्यस्तन्तुः छेदि मा मनुष्यः । नमो दिवे ।

नमः पृथिव्यै स्वाहा । **5 (13)** *(अपात् त्रीणि च) (A5)*

3.1.6 अनुवाकं – 6

T.A.3.6.1

वाग्घोता । दीक्षा पत्नी । वातोऽध्वर्युः । आपोऽभिगरः । मनो हविः ।

तपसि जुहोमि । भूर्भुवस्सुवः । ब्रह्म स्वयम्भु ।

ब्रह्मणे स्वयम्भुवे स्वाहा । **6 (9)** *(वाग्घोता नव) (A6)*

3.1.7 अनुवाकं – 7

T.A.3.7.1

ब्राह्मण ऐकहोता । स यज्ञः । स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं ँयशः ।

यज्ञश्च मे भूयात् । अग्निर् द्विहोता । स भर्ता । स मे ददातु प्रजां

पशून् पुष्टिं ँयशः । भर्ता च मे भूयात् । पृथिवी त्रिहोता ।

स प्रतिष्ठा । **7 (10)**

T.A.3.7.2

स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । प्रतिष्ठा च मे भूयात् ।
अन्तरिक्षं चतुर्.होता । स विष्ठाः । स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । विष्ठाश्च मे भूयात् । वायुः पञ्चहोता । स प्राणः ।
स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । प्राणश्च मे भूयात् । **8 (10)**

T.A.3.7.3

चन्द्रमाः षड्ढोता । स ऋतून् कल्पयाति । स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । ऋतवश्च मे कल्पन्ताम् । अन्न॑ं सप्तहोता । स प्राणस्य प्राणः । स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । प्राणस्य च मे प्राणो भूयात् । द्यौरष्टहोता । सोऽनाधृष्यः । **9 (10)**

T.A.3.7.4

स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । अनाधृष्यश्च भूयासम् ।
आदित्यो नवहोता । स तेजस्वी । स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः । तेजस्वी च भूयासम् । प्रजापतिर् दशहोता ।
स इद॑ं सर्वम् । स मे ददातु प्रजां पशून् पुष्टिं यशः ।

सर्वं च मे भूयात् ( ) । **10 (10)**

(प्रतिष्ठा-प्राणश्च मे भूया-दनाधृष्यः-सर्वं च मे भूयात्) (A7)

Special Korvai
(ब्राह्मणो यज्ञोऽग्निर्भर्ता पृथिवी प्रतिष्ठाऽन्तरिक्षं ँविष्ठा वायुः प्राणश्चन्द्रमा ऋतूनन्न॑ स प्राणस्य प्राणो द्यौरनाधृष्य आदित्यः स तेजस्वी प्रजापतिः स इद॑ सर्व॑ सर्वं च मे भूयात्)

3.1.8 अनुवाकं - 8

T.A.3.8.1

अग्निर् यजुर्भिः । सविता स्तोमैः । इन्द्र उक्थामदैः ।
मित्रावरुणावाशिषा । अङ्गिरसो धिष्णियैरग्निभिः । मरुतः
सदोहविर्धानाभ्याम् । आपः प्रोक्षणीभिः । ओषधयो बर्.हिषा ।
अदितिर्वेद्या । सोमो दीक्षया । **11 (10)**

T.A.3.8.2

त्वष्टेध्मेन । विष्णुर् यज्ञेन । वसव आज्येन । आदित्या दक्षिणाभिः ।
विश्वे देवा ऊर्जा । पूषा स्वगाकारेण । बृहस्पतिः पुरोधया ।
प्रजापतिरुद्गीथेन । अन्तरिक्षं पवित्रेण । वायुः पात्रैः ( ) ।

अह৺ श्रद्धया । **12 (11)** *(दीक्षया – पात्नैरेकं च) (A8)*

3.1.9 अनुवाकं – 9

T.A.3.9.1

सेनेन्द्रस्य । धेना बृहस्पतेः । पत्थ्या पूष्णः । वाग्वायोः ।

दीक्षा सोमस्य । पृथिव्यग्नेः । वसूनां गायत्री । रुद्राणां त्रिष्टुक् ।

आदित्यानां जगती । विष्णोरनुष्टुक् । **13 (10)**

T.A.3.9.2

वरुणस्य विराट् । यज्ञस्य पङ्क्तिः । प्रजापतेरनुमतिः । मित्रस्य श्रद्धा ।

सवितुः प्रसूतिः । सूर्यस्य मरीचिः । चन्द्रमसो रोहिणी ।

ऋषीणामरुन्धती । पर्जन्यस्य विद्युत् । चतस्रो दिशः ( ) ।

चतस्रोऽवान्तरदिशाः । अहश्च रात्रिश्च । कृषिश्च वृष्टिश्च ।

त्विषिश्चापचितिश्च । आपश्चौषधयश्च । ऊर्क्च सूनृता च देवानां

पत्नयः । **14 (16)** *(अनुष्टुग् – दिशः षट्च) (A9)*

3.1.10 अनुवाकं – 10

T.A.3.10.1

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे । अश्विनोर् बाहुभ्याम् । पूष्णो हस्ताभ्यां

प्रतिगृह्णामि । राजा त्वा वरुणो नयतु देवि दक्षिणेऽग्नये हिरण्यम् ।

तेनामृतत्वमश्याम् । वयो दात्रे । मयो मह्यमस्तु प्रतिग्रहीत्रे ।

क इदं कस्मा अदात् । कामः कामाय । कामो दाता । **15 (10)**

T.A.3.10.2

कामः प्रतिग्रहीता । कामꣳ समुद्रमाविश । कामेन त्वा प्रतिगृह्णामि ।

कामैतत्ते । एषा ते काम दक्षिणा । उत्तानस्त्वाऽऽङ्गीरसः प्रतिगृह्णातु ।

सोमाय वासः । रुद्राय गाम् । वरुणायाश्वम् ।

प्रजापतये पुरुषम् । **16 (10)**

T.A.3.10.3

मनवे तल्पम् । त्वष्ट्रेऽजाम् । पूष्णेऽविम् । निर्.ऋत्या अश्वतरगर्दभौ ।

हिमवतो हस्तिनम् । गन्धर्वा–प्सराभ्यः–स्रगलङ्करणे ।

विश्वेभ्यो देवेभ्यो धान्यम् । वाचेऽन्नम् । ब्रह्मण ओदनम् ।

समुद्रायापः । **17 (10)**

T.A.3.10.4

उत्तानायाङ्गीरसायानः । वैश्वानराय रथम् । वैश्वानरः प्रत्नथा

नाकमारुहत् । दिवः पृष्ठं भन्दमानः सुमन्मभिः ।

स पूर्ववज्जनयज्जन्तवे धनम् । समानमज्मा परियाति जागृविः ।
राजा त्वा वरुणो नयतु देवि दक्षिणे वैश्वानराय रथम् ।
तेनामृतत्वमश्याम् । वयो दात्रे । मयो मह्यमस्तु
प्रतिग्रहीत्रे ( ) । **18 (10)**

T.A.3.10.5

क इदं कस्मा अदात् । कामः कामाय । कामो दाता । कामः
प्रतिग्रहीता । कामꣳ समुद्रमाविश । कामेन त्वा प्रतिगृह्णामि ।
कामैतत्ते । एषा ते काम दक्षिणा । उत्तानस्त्वाऽऽङ्गीरसः
प्रतिगृह्णातु । **19 (9)**

(दाता – पुरुष – मापः – प्रतिग्रहीत्रे – +नव च) (A10)

3.1.11 अनुवाकं – 11

T.A.3.11.1

सुवर्णं घर्मं परिवेद वेनम् । इन्द्रस्यात्मानं दशधा चरन्तम् ।
अन्तः समुद्रे मनसा चरन्तम् । ब्रह्माऽन्वविन्दद् दशहोतारमर्णे ।
अन्तः प्रविष्टः शास्ता जनानाम् । एकः सन्बहुधा विचारः ।

शत॑ँ शुक्राणि यत्रैकं भवन्ति । सर्वे वेदा यत्रैकं भवन्ति ।
सर्वे होतारो यत्रैकं भवन्ति । स मानसीन आत्मा
जनानाम् । **20 (10)**

T.A.3.11.2

अन्तः प्रविष्टः शास्ता जनाना॑ँ सर्वात्मा । सर्वाः प्रजा यत्रैकं
भवन्ति । चतुर्.होतारो यत्र सम्पदं गच्छन्ति देवैः ।
स मानसीन आत्मा जनानाम् । ब्रह्मेन्द्रमग्निं जगतः प्रतिष्ठाम् ।
दिव आत्मान॑ँ सवितारं बृहस्पतिम् । चतुर्.होतारं
प्रदिशोऽनु क्लृप्तम् । वाचो वीर्यं तपसाऽन्वविन्दत् । अन्तः प्रविष्टं
कर्तारमेतम् । त्वष्टार॑ँ रूपाणि विकुर्वन्तं विपश्चिम् । **21 (10)**

T.A.3.11.3

अमृतस्य प्राणं ँयज्ञमेतम् । चतुर्.होतृणामात्मानं कवयो निचिक्युः ।
अन्तः प्रविष्टं कर्तारमेतम् । देवानां बन्धु निहितं गुहासु ।
अमृतेन क्लृप्तं ँयज्ञमेतम् । चतुर्.होतृणामात्मानं कवयो निचिक्युः ।
शतं नियुतः परिवेद विश्वा विश्ववारः । विश्वमिदं ँवृणाति ।

इन्द्रस्यात्मा निहितः पञ्चहोता । अमृतं देवानामायुः

प्रजानाम् । **22 (10)**

T.A.3.11.4

इन्द्र॑ राजान॑ सवितारमेतम् । वायोरात्मानं कवयो निचिक्युः ।

रश्मि॑ रश्मीनां मध्ये तपन्तम् । ऋतस्य पदे कवयो निपान्ति ।

य आण्डकोशे भुवनं बिभर्ति । अनिर्भिण्णः सन्नथ लोकान्. विचष्टे ।

यस्याण्डकोश॑ शुष्ममाहुः प्राणमुल्बम् । तेन क्लृप्तोऽमृतेनाहमस्मि ।

सुवर्णं कोश॑ रजसा परीवृतम् । देवानां वसुधानीं

विराजम् । **23 (10)**

T.A.3.11.5

अमृतस्य पूर्णान्तामु कलां विचक्षते । पाद॑ षड्ढोतुर्न किलावि वित्से ।

येनर्तवः पञ्चधोत क्लृप्ताः । उत वा षड्धा मनसोत क्लृप्ताः ।

त॑ षड्ढोतारमृतुभिः कल्पमानम् । ऋतस्य पदे कवयो निपान्ति ।

अन्तः प्रविष्टं कर्तारमेतम् । अन्तश्चन्द्रमसि मनसा चरन्तम् ।

सहैव सन्तं न विजानन्ति देवाः ।
इन्द्रस्यात्मान॑ꣳ शतधा चरन्तम् । **24 (10)**

T.A.3.11.6

इन्द्रो राजा जगतो य ईशे । सप्तहोता सप्तधा विक्लृप्तः ।
परेण तन्तुं परिषिच्यमानम् । अन्तरादित्ये मनसा चरन्तम् । देवाना॑ꣳ
हृदयं ब्रह्माऽन्वविन्दत् । ब्रह्मैतद्ब्रह्मण उज्जभार । अर्क॑ꣳ श्चोतन्त॑ꣳ
सरिरस्य मध्ये । आ यस्मिन्थ्सप्त पेरवः । मेहन्ति बहुला॑ꣳ
श्रियम् । बह्वश्वामिन्द्र गोमतीम् । **25 (10)**

T.A.3.11.7

अच्युतां बहुला॑ꣳ श्रियम् । स हरिर्वसुवित्तमः । पेरुरिन्द्राय पिन्वते ।
बह्वश्वामिन्द्र गोमतीम् । अच्युतां बहुला॑ꣳ श्रियम् । मह्यमिन्द्रो
नियच्छतु । शत॑ꣳ शता अस्य युक्ता हरीणाम् । अर्वाङा यातु वसुभी
रश्मिरिन्द्रः । प्रम॑ꣳहमाणो बहुला॑ꣳ श्रियम् । रश्मिरिन्द्रः सविता
मे नियच्छतु । **26 (10)**

T.A.3.11.8

घृतं तेजो मधुमदिन्द्रियम् । मय्ययमग्निर्दधातु । हरिः पतङ्गः पटरी सुपर्णः । दिविक्षयो नभसा य ऐति । स न इन्द्रः कामवरं ददातु । पञ्चारं चक्रं परिवर्तते पृथु । हिरण्यज्योतिः सरिरस्य मद्ध्ये । अजस्रं ज्योतिर्नभसा सर्पदेति । स न इन्द्रः कामवरं ददातु । सप्त युञ्जन्ति रथमेकचक्रम् । **27 (10)**

T.A.3.11.9

एको अश्वो वहति सप्तनामा । त्रिनाभि चक्रमजरमनर्वम् । येनेमा विश्वा भुवनानि तस्थुः । भद्रं पश्यन्त उपसेदुरग्रे । तपो दीक्षामृषयः सुवर्विदः । ततः क्षत्रं बलमोजश्च जातम् । तदस्मै देवा अभि सं नमन्तु । श्वेत९ं रश्मिं बोभुज्यमानम् । अपां नेतारं भुवनस्य गोपाम् । इन्द्रं निचिक्युः परमे व्योमन्न् । **28 (10)**

T.A.3.11.10

रोहिणीः पिङ्गला ऐकरूपाः । क्षरन्तीः पिङ्गला ऐकरूपाः । शत९ं सहस्राणि प्रयुतानि नाव्यानाम् । अयं ँयश्श्वेतो रश्मिः ।

परि सर्वमिदं जगत् । प्रजां पशून् धनानि । अस्माकं ददातु ।

श्वेतो रश्मिः परि सर्वं बभूव । सुवन्मह्यं पशून्. विश्वरूपान् ।

पतङ्गमक्तमसुरस्य मायया । **29 (10)**

T.A.3.11.11

हृदा पश्यन्ति मनसा मनीषिणः । समुद्रे अन्तः कवयो विचक्षते ।

मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसः । पतङ्गो वाचं मनसा बिभर्ति ।

तां गन्धर्वोऽवदद् गर्भे अन्तः । तां द्योतमाना॑ स्वर्यं मनीषाम् ।

ऋतस्य पदे कवयो निपान्ति । ये ग्राम्याः पशवो विश्वरूपाः ।

विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः । अग्निस्ता॑ अग्रे

प्रमुमोक्तु देवः । **30 (10)**

T.A.3.11.12

प्रजापतिः प्रजया सम्ँविदानः । वीत॑ स्तुकेस्तुके । युवमस्मासु

नियच्छतम् । प्रप्र यज्ञपतिं तिर । ये ग्राम्याः पशवो विश्वरूपाः ।

विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः । तेषा॑ सप्तानामिह रन्तिरस्तु ।

रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय । य आरण्याः पशवो

विश्वरूपाः । विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः ( ) । **31 (10)**

T.A.3.11.13

वायुस्ताꣳ अग्रे प्रमुमोक्तु देवः । प्रजापतिः प्रजया सम्ँवदानः ।

इडायै सृप्तं घृतवच्चराचरम् । देवा अन्वविन्दन्गुहा हितम् ।

य आरण्याः पशवो विश्वरूपाः । विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः ।

तेषाꣳ सप्तानामिह रन्तिरस्तु । रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय

सुवीर्याय । **32 (8)**

(आत्मा जनानां – ँविकुर्वन्तं ँविपश्चिं – प्रजानां – ँवसुधानीं ँविराजं – चरन्तं – गोमतीं – मे नियच्छ – त्वेकचक्रं – ँव्योमन् – मायया – देव – एकरूपा – +अष्टौ च) (A11)

3.1.12 अनुवाकं – 12

T.A.3.12.1

सहस्रशीर्.षा पुरुषः । सहस्राक्षः सहस्रपात् । स भूमिं ँविश्वतो

वृत्वा । अत्यतिष्ठद्–दशाङ्गुलम् । पुरुष ऐवेदꣳ सर्वम् ।

यद्–भूतं ँयच्च भव्यम् । उतामृतत्वस्येशानः । यदन्नेनातिरोहति ।

एतावानस्य महिमा । अतो ज्याया॑श्च पूरुषः । **33 (10)**

T.A.3.12.2

पादोऽस्य विश्वा भूतानि । त्रिपादस्यामृतं दिवि । त्रिपादूर्ध्व उदैत्पुरुषः ।

पादोऽस्येहाभवात् पुनः । ततो विष्वङ् व्यक्रामत् । साशनानशने

अभि । तस्माद् विराडजायत । विराजो अधि पूरुषः ।

स जातो अत्यरिच्यत । पश्चाद् भूमिमथो पुरः । **34 (10)**

T.A.3.12.3

यत्पुरुषेण हविषा । देवा यज्ञमतन्वत । वसन्तो अस्यासीदाज्यम् ।

ग्रीष्म इध्मः शरद्धविः । सप्तास्यासन् परिधयः । त्रिः सप्त समिधः

कृताः । देवा यद्–यज्ञं तन्वानाः । अबध्नन् पुरुषं पशुम् ।

तं ँयज्ञं बर्.हिषि प्रौक्षन्न् । पुरुषं जातमग्रतः । **35 (10)**

T.A.3.12.4

तेन देवा अयजन्त । साध्या ऋषयश्च ये । तस्माद् यज्ञाथ् सर्वहुतः ।

सम्भृतं पृषदाज्यम् । पशू॑स्ता॑श्चक्रे वायव्यान् । आरण्यान् ग्राम्याश्च

ये । तस्माद् यज्ञाथ् सर्वहुतः । ऋचः सामानि जज्ञिरे ।

छन्दा॑ंसि जज्ञिरे तस्मात् । यजु–स्तस्मादजायत । **36 (10)**

T.A.3.12.5

तस्मादश्वा अजायन्त । ये के चोभयादतः । गावो ह जज्ञिरे तस्मात् ।
तस्मा ज्जाता अजावयः । यत् पुरुषं ँव्यदधुः । कतिधा व्यकल्पयन्न् ।
मुखं किमस्य कौ बाहू । कावूरू पादावुच्येते ।
ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत् । बाहू राजन्यः कृतः । **37 (10)**

T.A.3.12.6

ऊरू तदस्य यद्–वैश्यः । पद्भ्या॑ शूद्रो अजायत । चन्द्रमा मनसो
जातः । चक्षोः सूर्यो अजायत । मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च । प्राणाद्
वायुरजायत । नाभ्या आसीदन्तरिक्षम् । शीर्ष्णो द्यौः समवर्तत ।
पद्भ्यां भूमिर् दिशः श्रोत्रात् । तथा लोका॑ अकल्पयन्न् । **38 (10)**

T.A.3.12.7

वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् । आदित्यवर्णं तमसस्तु पारे ।
सर्वाणि रूपाणि विचित्य धीरः । नामानि कृत्वाऽभिवदन्. यदास्ते ।
धाता पुरस्ताद्यमुदाजहार । शक्रः प्रविद्वान् प्रदिशश्चतस्रः ।
तमेवं ँविद्वानमृत इह भवति । नान्यः पन्था अयनाय विद्यते ।

यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः । तानि धर्माणि प्रथमान्यासन्न् ( ) ।
ते ह नाकं महिमानः सचन्ते । यत्र पूर्वे साध्याः
सन्ति देवाः । **39 (12)** *(पुरुषः – पुरो – ऽग्रतो – ऽजायत – कृतो – ऽकल्पयन् – नासन् द्वे च) (A12)*

Special Korvai
(ज्यायानधि पूरुषः) (अन्यत्र पुरुषः)

3.1.13 अनुवाकं – 13

T.A.3.13.1

अद्भ्यः सम्भूतः पृथिव्यै रसाच्च । विश्वकर्मणः समवर्तताधि ।
तस्य त्वष्टा विदधद्–रूपमेति । तत् पुरुषस्य विश्वमाजानमग्रे ।
वेदाहमेतं पुरुषं महान्तम् । आदित्यवर्णं तमसः परस्तात् । तमेवं
ँविद्वानमृत इह भवति । नान्यः पन्था विद्यतेऽयनाय । प्रजापतिश्चरति
गर्भे अन्तः । अजायमानो बहुधा विजायते । **40 (10)**

T.A.3.13.2

तस्य धीराः परिजानन्ति योनिम् । मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसः ।
यो देवेभ्य आतपति । यो देवानां पुरोहितः । पूर्वो यो देवेभ्यो जातः ।

नमो रुचाय ब्राह्मये । रुचं ब्राह्मं जनयन्तः । देवा अग्रे तदब्रुवन्न् ।

यस्त्वैवं ब्राह्मणो विद्यात् । तस्य देवा असन्वशे ( ) । ह्रीश्च ते

लक्ष्मीश्च पत्न्यौ । अहोरात्रे पार्श्वे । नक्षत्राणि रूपम् । अश्विनौ

व्यात्तम् । इष्टं मनिषाण । अमुं मनिषाण । सर्वं मनिषाण । **41 (17)**

(जायते – वशे सप्त च) (A13)

3.1.14 <u>अनुवाकं – 14</u>

T.A.3.14.1

भर्ता सन् भ्रियमाणो बिभर्ति । एको देवो बहुधा निविष्टः । यदा भारं

तन्द्रयते स भर्तुम् । निधाय भारं पुनरस्तमेति । तमेव मृत्युममृतं

तमाहुः । तं भर्तारं तमु गोप्तारमाहुः । स भृतो भ्रियमाणो बिभर्ति ।

य एनं ँवेद सत्येन भर्तुम् । सद्यो जातमुत जहात्येषः ।

उतो जरन्तं न जहात्येकम् । **42 (10)**

T.A.3.14.2

उतो बहूनेकमहर्जहार । अतन्द्रो देवः सदमेव प्रार्थः । यस्तद्वेद यत

आबभूव । सन्धां च या॒ सन्दधे ब्रह्मणैषः । रमते तस्मिन्नुत जीर्णे

शयाने । नैनं जहात्यहस्सु पूर्व्येषु । त्वामापो अनु सर्वाश्चरन्ति
जानतीः । वथ्सं पयसा पुनानाः । त्वमग्नि॒ँ हव्यवाह॒ँ समिन्थ्से ।
त्वं भर्ता मातरिश्वा प्रजानाम् । **43 (10)**

T.A.3.14.3

त्वं ँयज्ञस्त्वमु वेवासि सोमः । तव देवा हवमायन्ति सर्वे ।
त्वमेकोऽसि बहूननुप्रविष्टः । नमस्ते अस्तु सुहवो म एधि ।
नमो वामस्तु शृणुत॒ँ हवं मे । प्राणापानावजिर॒ँ संचरन्तौ । ह्वयामि
वां ब्रह्मणा तूर्तमेतम् । यो मां द्वेष्टि तं जहि तं ँयुवाना । प्राणापानौ
सम्ँविदानौ जहितम् । अमुष्यासुना मा संगसाथां ( ) । **44 (10)**

T.A.3.14.4

तं मे देवा ब्रह्मणा सम्ँविदानौ । वधाय दत्तं तमह॒ँ हनामि ।
असज्जजान सत आबभूव । यं ँयं जजान स उ गोपो अस्य ।
यदा भारं तन्द्रयते स भर्तुम् । परास्य भारं पुनरस्तमेति ।
तद्वै त्वं प्राणो अभवः । महान्भोगः प्रजापतेः । भुजः करिष्यमाणः ।
यद्देवान्प्राणयो नव ( ) । **45 (10)**

(एकं – प्रजानां – गसाथां – नव) (A14)

3.1.15 अनुवाकं – 15

T.A.3.15.1

हरि॑ँ हरन्तमनुयन्ति देवाः । विश्वस्येशानं ँवृषभं मतीनाम् ।
ब्रह्म सरूपमनु मेदमागात् । अयनं मा विवधीर् विक्रमस्व ।
माच्छिदो मृत्यो मा वधीः । मा मे बलं ँविवृहो मा प्रमोषीः ।
प्रजां मा मे रीरिष आयुरुग्र । नृचक्षसं त्वा हविषा विधेम ।
सद्यश्चकमानाय । प्रवेपानाय मृत्यवे । **46 (10)**

T.A.3.15.2

प्रास्मा आशा अशृण्वन्न् । कामेनाजनयन् पुनः । कामेन मे काम
आगात् । हृदयाद्धृदयं मृत्योः । यदमीषामदः प्रियम् ।
तदैतूप मामभि । परं मृत्यो अनु परेहि पन्थाम् ।
यस्ते स्व इतरो देवयानात् । चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि । मा नः
प्रजा॑ँ रीरिषो मोत वीरान् ( ) । प्र पूर्व्यं मनसा वन्दमानः ।
नाधमानो वृषभं चर्.षणीनाम् । यः प्रजानामेकराण्मानुषीणाम् ।

मृत्युं ँयजे प्रथमजामृतस्य । **47 (14)** *(मृत्यवे – वीराश्चत्वारि च) (A15)*

3.1.16 अनुवाकं – 16

T.A.3.16.1

तरणिर् विश्वदर्.शतो ज्योतिष्कृदसि सूर्य । विश्वमाभासि रोचनम् ।

उपयामगृहीतोऽसि सूर्याय त्वा भ्राजस्वत एष ते योनिः सूर्याय

त्वा भ्राजस्वते । **48 (3)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A16)*

3.1.17 अनुवाकं – 17

T.A.3.17.1

आ प्यायस्व मदिन्तम सोम विश्वाभिरूतिभिः ।

भवा नः सप्रथस्तमः । **49 (2)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A17)*

3.1.18 अनुवाकं – 18

T.A.3.18.1

ईयुष्टे ये पूर्वतरामपश्यन् व्युच्छन्तीमुषसं मर्त्यासः । अस्माभिरू

नु प्रतिचक्ष्याऽभूदो ते यन्ति ये अपरीषु पश्यान् । **50 (2)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A18)*

3.1.19 <u>अनुवाकं - 19</u>

<u>T.A.3.19.1</u>

ज्योतिष्मतीं त्वा सादयामि ज्योतिष्कृतं त्वा सादयामि ज्योतिर्विदं त्वा सादयामि भास्वतीं त्वा सादयामि ज्वलन्तीं त्वा सादयामि मल्मलाभवन्तीं त्वा सादयामि दीप्यमानां त्वा सादयामि रोचमानां त्वा सादयाम्यजस्रां त्वा सादयामि बृहज्ज्योतिषं त्वा सादयामि बोधयन्तीं त्वा सादयामि जाग्रतीं त्वा सादयामि । **51 (1)**

(No Korvai for this Anuvaakam) *(A19)*

3.1.20 <u>अनुवाकं - 20</u>

<u>T.A.3.20.1</u>

प्रयासाय स्वाहाऽऽयासाय स्वाहा वियासाय स्वाहा सम्ँयासाय स्वाहोद्यासाय स्वाहाऽवयासाय स्वाहा शुचे स्वाहा शोकाय स्वाहा तप्यत्वै स्वाहा तपते स्वाहा ब्रह्महत्यायै स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा । **52 (1)** ***(No Korvai for this Anuvaakam)*** *(A20)*

3.1.21 <u>अनुवाकं - 21</u>

<u>T.A.3.21.1</u>

चित्तꣳ सन्तानेन भँयक्ना रुद्रं तनिम्ना पशुपतिꣳ स्थूलहृदयेनाग्निꣳ

हृदयेन रुद्रं ँलोहितेन शर्वं मतस्नाभ्यां महादेवमन्तः पार्श्वेनौषिष्ठहनꣳ शिङ्गीनिकोश्याभ्याम् । 53 (1)

(No Korvai for this Anuvaakam) (A21)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 21 Anuvaakams :-

(चित्तिः – पृथि – व्यग्निः – सूर्यं ते चक्षुर् – महाहविर्. होता – वाग्घोता – ब्राह्मण एकहोता – ऽग्निर्यजुर्भिः – सेनेन्द्रस्य – देवस्य – सुवर्णं घर्मꣳ – सहस्रशीर्.षा– ऽद्भ्यो – भर्ता – हरिं – तरणि – राप्याय – स्वोयुष्टे ये – ज्योतिष्मतीं – प्रयासाय – चित्त मेकविꣳशतिः)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(चित्ति – रग्निर्यजुर्भि – रन्तः प्रविष्टः – प्रजापति – स्तस्य धीरा – ज्योतिष्मतीं त्रिपञ्चाशत्)

First and Last Padam in TA, 3rd Prapaatakam :-

(चित्तिः – शिङ्गीनिकोश्याभ्यां)

हरिः ओम् ।

। कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे आरण्यके तृतीयः प्रपाठकः समाप्तः ।

Details of Dasini & Vaakyams for – Prapaatakam 3 – TA 3

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	1	15
Anuvakam 2	1	10
Anuvakam 3	1	8
Anuvakam 4	1	9
Anuvakam 5	1	13
Anuvakam 6	1	9
Anuvakam 7	4	40
Anuvakam 8	2	21
Anuvakam 9	2	26
Anuvakam 10	5	49
Anuvakam 11	13	128
Anuvakam 12	7	72
Anuvakam 13	2	27
Anuvakam 14	4	40
Anuvakam 15	2	24

Anuvakam 16	**1**	**3**
Anuvakam 17	**1**	**2**
Anuvakam 18	**1**	**2**
Anuvakam 19	**1**	**1**
Anuvakam 20	**1**	**1**
Anuvakam 21	**1**	**1**
Total →	**53**	**501**

Total as per grantha books Anuvaakam 21	**53**	**Not given**

4 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय आरण्यके प्रथमः प्रपाठकः

4.1 चतुर्थः प्रपाठकः – पितृमेधमन्त्राः

4.1.1 अनुवाकम् – 1

T.A.4.1.1

परेयुवाꣳसम् प्रवतो महीरनु बहुभ्यः पन्थामनपस्पशानम् ।
वैवस्वतꣳ सङ्गमनम् जनानाम् ँयमꣳ राजानꣳ हविषा दुवस्यत ।
इदम् त्वा वस्त्रम् प्रथमं न्वागन्नपैतदूह यदिहाबिभः पुरा ।
इष्टापूर्तमनु संपश्य दक्षिणाम् ँयथा ते दत्तम् बहुधा वि बन्धुषु ।
इमौ युनज्मि ते वह्नी असुनीथाय वोढवे । याभ्याम् ँयमस्य सादनꣳ
सुकृताम् चापि गच्छतात् । पूषा त्वेतश्च्यावयतु प्रविद्वा–ननष्टपशुर्–
भुवनस्य गोपाः । स त्वैतेभ्यः परिददात् पितृभ्योऽग्निर्देवेभ्यः
सुविदत्रेभ्यः । पूषेमा आशा अनुवेद सर्वाः सो अस्माꣳ अभयतमेन
नेषत् । स्वस्तिदा अघृणिः सर्ववीरो–ऽप्रयुच्छन्पुर एतु प्रविद्वान् । **1 (10)**

T.A.4.1.2

आयुर्–विश्वायुः परिपासति त्वा पूषा त्वा पातु प्रपथे पुरस्तात् ।
यत्रासते सुकृतो यत्र ते ययुस्तत्र त्वा देवः सविता दधातु । भुवनस्य

पत इद॑ हविः । अग्नये रयिमते स्वाहा । पुरुषस्य सयावर्यपेदघानि मृज्महे । यथा नो अत्र नापरः पुरा जरस आयति । पुरुषस्य सयावरि वि ते प्राणमसि स्रसम् । शरीरेण महीमिहि स्वधयेहि पितृनुप प्रजयाऽस्मानिहावह । मैवम् माऽस्ता प्रियेऽहम् देवी सती पितृलोकम् ँयदैषि । विश्ववारा नभसा सम्ँव्ययन्त्युभौ नो लोकौ पयसाऽभ्याववृथ्स्व । **2 (10)**

T.A.4.1.3

इयम् नारी पतिलोकम् ँवृणाना निपद्यत उप त्वा मर्त्य प्रेतम् । विश्वम् पुराणमनु पालयन्ती तस्यै प्रजाम् द्रविणम् चेह धेहि । उदीर्ष्व नार्यभि जीवलोकमितासुमेतमुपशेष एहि । हस्तग्राभस्य दिधिषोस्त्वमेतत् पत्युर्जनित्वमभि संबभूव । सुवर्ण॑ हस्तादाददाना मृतस्य श्रियै ब्रह्मणे तेजसे बलाय । अत्रैव त्वमिह वय॑ सुशेवा विश्वाः स्पृधो अभिमातीर्जयेम । धनुर्. हस्तादाददाना मृतस्य श्रियै क्षत्रायौजसे बलाय । अत्रैव त्वमिह वय॑ सुशेवा विश्वाः स्पृधो अभिमातीर्जयेम । मणि॑ हस्तादाददाना मृतस्य श्रियै विशे पुष्ट्यै

बलाय । अत्रैव त्वमिह वय७ सुशेवा विश्वाः स्पृधो
अभिमातीर्जयेम । **3 (10)**

T.A.4.1.4

इममग्ने चमसम् मा विजीह्वरः प्रियो देवानामुत सोम्यानाम् ।
एष यश्चमसो देवपानस्तस्मिन् देवा अमृता मादयन्ताम् । अग्नेर्वर्म
परि गोभिर्व्ययस्व संप्रोर्णुष्व मेदसा पीवसा च । नेत्त्वा धृष्णुर्.
हरसा जर्.हृषाणो दधद्–विधक्ष्यन्–पर्यङ्ख्यातै । मैनमग्ने विदहो
माऽभिशोचो माऽस्य त्वचम् चिक्षिपो मा शरीरम् । यदा शृतम् करवो
जातवेदोऽथेमेनम् प्रहिणुतात् पितृभ्यः । शृतम् ँयदा करसि
जातवेदोऽथेमेनम् परिदत्तात् पितृभ्यः । यदा गच्छात्यसुनीतिमेतामथा
देवानाम् ँवशनीर्भवाति । सूर्यम् ते चक्षुर्–गच्छतु वातमात्मा द्याम्
च गच्छ पृथिवीम् च धर्मणा । अपो वा गच्छ यदि तत्र ते
हितमोषधीषु प्रतितिष्ठा शरीरैः ( ) । अजो भागस्तपसा तम् तपस्व
तम् ते शोचिस्तपतु तम् ते अर्चिः । यास्ते शिवास्तनुवो

जातवेदस्ताभिर्–वहेम८ सुकृताम् ँयत्र लोकाः । अयम् ँवै
त्वमस्मादधि त्वमेतदयम् ँवै तदस्य योनिरसि । वैश्वानरः पुत्रः पित्रे
लोकक्–ज्जातवेदो वहेम८ सुकृताम् ँयत्र लोकाः । **4 (14)**

(विद्वा–नभ्यावर्वृथस्वा – भिमातीर्जयेम – शरीरैश्चत्वारि च) (A1)

4.1.2 <u>अनुवाकम् – 2</u>

<u>T.A.4.2.1</u>

य एतस्य पथो गोप्तारस्तेभ्यः स्वाहा य एतस्य पथो रक्षितारस्तेभ्यः
स्वाहा य एतस्य पथोऽभिरक्षितारस्तेभ्यः स्वाहाऽऽख्यात्रे
स्वाहाऽपाख्यात्रे स्वाहाऽभिलालपते स्वाहाऽपलालपते स्वाहाऽग्नये
कर्मकृते स्वाहा यमत्र नाधीमस्तस्मै स्वाहा । यस्त इद्ध्मम् जभरथ्
सिष्विदानो मूर्धानम् ँवा ततपते त्वाया । दिवो विश्वस्माथ् सीमघायत
उरुष्यः । अस्मात्त्वमधि जातोऽसि त्वदयम् जायताम् पुनः ।
अग्नये वैश्वानराय सुवर्गाय लोकाय स्वाहा । **5 (5)**

(य एतस्य त्वत् पञ्च) (A2)

4.1.3 अनुवाकम् - 3

T.A.4.3.1

प्र केतुना बृहता भात्यग्निराविर्-विश्वानि वृषभो रोरवीति ।
दिवश्चिदन्तादुप मामुदानडपामुपस्थे महिषो ववर्ध । इदंत एकम् पर
ऊत एकम् तृतीयेन ज्योतिषा सम्ँविशस्व । सम्ँवेशनस्तनुवै
चारुरेधि प्रियो देवानाम् परमे सधस्थे । नाके सुपर्णमुप यत्
पतन्त॑ हृदा वेनन्तो अभ्यचक्षत त्वा । हिरण्यपक्षम् ँवरुणस्य दूतम्
ँयमस्य योनौ शकुनम् भुरण्युम् । अतिद्रव सारमेयौ श्वानौ चतुरक्षौ
शबलौ साधुना पथा । अथा पितृन्थ् सुविदत्रा॑ अपीहि यमेन
ये सधमादम् मदन्ति । यौ ते श्वानौ यम रक्षितारौ चतुरक्षौ पथिरक्षी
नृचक्षसा । ताभ्या॑ राजन् परि देह्येन॰ स्वस्ति चास्मा अनमीवम्
च धेहि । **6 (10)**

T.A.4.3.2

उरुणसा-वसुतृपा-वुलुम्बलौ यमस्य दूतौ चरतो वशा॑ अनु ।
तावस्मभ्यम् दृशये सूर्याय पुनर्दत् तावसुमद्येह भद्रम् ।

सोम एकेभ्यः पवते घृतमेक उपासते । येभ्यो मधु प्रधावति

ता॒ऽ-श्चिदेवापिगच्छतात् । ये युद्ध्यन्ते प्रधनेषु शूरासो ये तनुत्यजः ।

ये वा सहस्रदक्षिणास्ता॒ऽ श्चिदेवापिगच्छतात् । तपसा ये

अनाधृष्या-स्तपसा ये सुवर्गताः । तपो ये चक्रिरे महत् ता॒ऽ-

श्चिदेवापिगच्छतात् । अश्मन्वती रेवतीः स॒ꣳरभध्व-मुत्तिष्ठत प्रतरता

सखायः । अत्रा जहाम ये असन्नशेवाः शिवान्. वयमभि

वाजानुत्तरेम । **7 (10)**

<u>T.A.4.3.3</u>

यद्वै देवस्य सवितुः पवित्र॒ꣳ सहस्रधारम् ँवितितमन्तरिक्षे ।

येनापुनादिन्द्रमनार्त-मार्त्यै तेनाहम् मा॒ꣳ सर्वतनुम् पुनामि ।

या राष्ट्रात् पन्नादप यन्ति शाखा अभिमृता नृपतिमिच्छमानाः ।

धातुस्ताः सर्वाः पवनेन पूताः प्रजयाऽस्मान्-रय्या वर्चसा

स॒ꣳसृजाथ । उद्वयम् तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम् ।

देवम् देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम् । धाता पुनातु सविता पुनातु ।

अग्नेस्तेजसा सूर्यस्य वर्चसा । **8 (8)**

(धे – ह्युत्तरे – माष्टौ च) (A3)

4.1.4 अनुवाकम् – 4

T.A.4.4.1

यम् ते अग्निममन्थाम वृषभायेव पक्तवे । इमम् तꣳ शमयामसि
क्षीरेण चोदकेन च । यन्त्वमग्ने समदहस्त्वमु निर्वापया पुनः ।
क्याम्बूरत्र जायताम् पाकदूर्वा व्यल्कशा । शीतिके शीतिकावति
ह्लादुके ह्लादुकावति । मण्डूक्या सुसङ्गमयेमꣳ स्वग्निꣳ शमय ।
शन्ते धन्वन्या आपः शमु ते सन्त्वनूक्याः । शम् ते समुद्रिया आपः
शमु ते सन्तु वर्ष्याः । शम् ते स्रवन्ती–स्तनुवे शमु ते सन्तु
कूप्याः । शम् ते नीहारो वर्.षतु शमु पृष्वाऽवशीयताम् । **9 (10)**

T.A.4.4.2

अव सृज पुनरग्ने पितृभ्यो यस्त आहुतश्चरति स्वधाभिः ।
आयुर्वसान उप यातु शेषꣳ सङ्गच्छताम् तनुवा जातवेदः ।
सङ्गच्छस्व पितृभिः सꣳ स्वधाभिः समिष्टापूर्तेन परमे व्योमन् ।
यत्र भूम्यै वृणसे तत्र गच्छ तत्र त्वा देवः सविता दधातु ।

यत्ते कृष्णः शकुन आतुतोद पिपीलः सर्प उत वा श्वापदः ।
अग्निष्टद्–विश्वादनृणम् कृणोतु सोमश्च यो ब्राह्मणमाविवेश ।
उत्तिष्ठात–स्तनुव९ सम्भरस्व मेह गात्रमवहा मा शरीरम् । यत्र भूम्यै
वृणसे तत्र गच्छ तत्र त्वा देवः सविता दधातु । इदम् त एकम् पर
ऊत एकम् तृतीयेन ज्योतिषा सम्ँविशस्व । सम्ँवेशन–स्तनुवै
चारुरेधि प्रियो देवानाम् परमे सधस्थे ( ) । उत्तिष्ठ प्रेहि प्रद्रवौकः
कृणुष्व परमे व्योमन्न् । यमेन त्वम् ँयम्या सम्ँविदानोत्–तमम्
नाकमधि रोहेमम् । "अश्मन्वती रेवतीर्{36}" "यद्वै देवस्य सवितुः
पवित्रम्{37}" "ँया राष्ट्रात् पन्ना{38}" "दुद्वयम् तमसस्परि{39}"
"धाता पुनातु{40}" । अस्मात्त्वमधि जाताऽस्ययम् त्वदधिजायताम् ।
अग्नये वैश्वानराय सुवर्गाय लोकाय स्वाहा । **10 (15)**

(अवशीयता९ – सधस्थे पञ्च च) (A4)

4.1.5 अनुवाकम् – 5

T.A.4.5.1

आयातु देवः सुमनाभि–रूतिभिर्–यमो हवेह प्रयताभिरक्ता ।
आसीदताꣳ सुप्रयतेह बर्.हिष्यूर्जाय जात्यै मम शत्रुहत्यै ।
यमे इव यतमाने यदैतम् प्रवाम्भरन् मानुषा देवयन्तः । आसीदतꣳ
स्वमु लोकम् ँविदाने स्वासस्थे भवतमिन्दवे नः । यमाय सोमꣳ
सुनुत यमाय जुहुता हविः । यमꣳ ह यज्ञो गच्छत्यग्निदूतो
अरङ्कृतः । यमाय घृतवद्धविर्जुहोत प्र च तिष्ठत ।
स नो देवेष्वायमद्–दीर्घमायुः प्र जीवसे । यमाय मधुमत्तमꣳ राज्ञे
हव्यम् जुहोतन । इदम् नम ऋषिभ्यः पूर्वजेभ्यः पूर्वेभ्यः
पथिकृद्भ्यः । **11 (10)**

T.A.4.5.2

योऽस्य कौष्ठ्य जगतः पार्थिवस्यैक इद्वशी । यमम् भङ्ग्यश्रवो गाय
यो राजाऽनपरोद्ध्यः । यमम् गाय भङ्ग्यश्रवो यो राजाऽनपरोद्ध्यः ।
येनापो नद्यो धन्वानि येन द्यौः पृथिवी दृढा । हिरण्यकक्ष्यान्–

थ्सुधुरान्. हिरण्याक्षा–नयश्शफान् । अश्वा–ननश्यतो दानम् ँयमो राजाऽभितिष्ठति । यमो दाधार पृथिवीं ँयमो विश्वमिदम् जगत् । यमाय सर्वमित्त्रस्थे यत् प्राणद्–वायुरक्षितम् । यथा पञ्च यथा षड् यथा पञ्च दशर्.षयः । यमम् ँयो विद्याथ्स ब्रूयाद्यथैक ऋषिर्विजानते । **12 (10)**

T.A.4.5.3

त्रिकद्रुकेभिः पतति षडुर्वी–रेकमिद्–बृहत् । गायत्री त्रिष्टुप्छन्दाꣳसि सर्वा ता यम आहिता । अहरहर्नयमानो गामश्वम् पुरुषम् जगत् । वैवस्वतो न तृप्यति पञ्चभिर्मानवैर्यमः । वैवस्वते विविच्यन्ते यमे राजनि ते जनाः । ये चेह सत्येनेच्छन्ते य उ चानृतवादिनः । ते राजन्निह विविच्यन्तेऽथा यन्ति त्वामुप । देवाꣳश्च ये नमस्यन्ति ब्राह्मणाꣳश्चापचित्यति । यस्मिन् वृक्षे सुपलाशे देवैः संपिबते यमः । अत्रा नो विश्पतिः पिता पुराणा अनुवेनति ( ) । **13 (10)**

(पथिकृद्भ्यो – विजानते – ऽनुवेनति) (A5)

4.1.6 <u>अनुवाकम् – 6</u>

<u>T.A.4.6.1</u>

वैश्वानरे हविरिदम् जुहोमि साहस्र–मुत्स॒ꣳ शतधारमेतम् । तस्मिन्नेष पितरम् पितामहम् प्रपितामहम् बिभरत् पिन्वमाने । द्रफ्सश्चस्कन्द पृथिवीमनु द्यामिमञ्च योनिमनु यश्च पूर्वः । तृतीयम् ँयोनिमनु सञ्चरन्तम् द्रफ्सम् जुहोम्यनु सप्त होत्राः । इम॒ꣳ समुद्र॒ꣳ शतधारमुत्सम् ँव्यच्यमानम् भुवनस्य मध्ये । घृतम् दुहानामदितिम् जनायाग्ने मा हि॒ꣳसीः परमे व्योमन्न् । अपेत वीत वि च सर्पतातो येऽत्र स्थ पुराणा ये च नूतनाः । अहोभिरद्भि–रक्तुभिर्–व्यक्तम् ँयमो ददा–त्ववसानमस्मै । सवितैतानि शरीराणि पृथिव्यै मातुरुपस्थ आदधे । तेभिर्–युज्यन्ता–मघ्नियाः । **14 (10)**

<u>T.A.4.6.2</u>

शुनम् ँवाहाः शुनम् नाराः शुनम् कृषतु लाङ्गलम् । शुनम् ँवरत्रा बद्ध्यन्ता॒ꣳ शुन–मष्ट्रा–मुदिङ्गय शुनासीरा शुनमस्मासु धत्तम् । शुनासीराविमाम् ँवाचम् ँयद्–दिवि चक्रथुः पयः ।

तेनेमा–मुपसिञ्चतम् । सीते वन्दामहे त्वाऽर्वाची सुभगे भव ।
यथा नः सुभगा ससि यथा नः सुफला ससि । सवितैतानि शरीराणि
पृथिव्यै मातुरुपस्थ आदधे । तेभिरदिते शम् भव ।
विमुच्यध्व–मघ्निया देवयाना अतारिष्म तमसस्पारमस्य ।
ज्योतिरापाम सुवरगन्म ( ) । **15 (10)**

T.A.4.6.3

प्र वाता वान्ति पतयन्ति विद्युत उदोषधीर्जिहते पिन्वते सुवः ।
इरा विश्वस्मै भुवनाय जायते यत् पर्जन्यः पृथिवीꣳ रेतसाऽवति ।
यथा यमाय हार्म्य–मवपन् पञ्चमानवाः । एवम् ँवपामि हार्म्यम्
ँयथाऽसाम जीवलोके भूरयः । चितः स्थ परिचित ऊर्ध्वचितः
श्रयध्वम् पितरो देवता । प्रजापतिर्वः सादयतु तया देवतया ।
"आ प्यायस्व{41}" "सम् ते{42}" । **16 (7)**

(अघ्निया – अगन्म – +सप्त च) (A6)

4.1.7 अनुवाकम् – 7

T.A.4.7.1

उत्ते तभ्नोमि पृथिवीम् त्वत्परीमम् ँलोकम् निदधन्मो अह७ं रिषम् ।
एता७ स्थूणाम् पितरो धारयन्तु तेऽत्रा यमः सादनात्ते मिनोतु ।
उपसर्प मातरम् भूमिमेता–मुरुव्यचसम् पृथिवी७ं सुशेवाम् ।
ऊर्णम्रदा युवतिर् दक्षिणावत्येषा त्वा पातु निर्.ऋत्या उपस्थे ।
उच्छ्मञ्चस्व पृथिवि मा विबाधिथाः सूपायनाऽस्मै भव सूपवञ्चना ।
माता पुत्रम् ँयथा सिचाऽभ्येनम् भूमि वृणु । उच्छ्मञ्चमाना
पृथिवी हि तिष्ठसि सहस्रममित उप हि श्रयन्ताम् । ते गृहासो
मधुश्चुतो विश्वाहास्मै शरणाः सन्त्वत्र । एणीर्धाना हरिणीरर्जुनीः
सन्तु धेनवः । तिलवत्सा ऊर्जमस्मै दुहाना विश्वाहा
सन्त्वनपस्फुरन्तीः । **17 (10)**

T.A.4.7.2

एषा ते यमसादने स्वधा निधीयते गृहे । अक्षितिर्नाम ते असौ ।
इदम् पितृभ्यः प्रभरेम बर्.हिर् देवेभ्यो जीवन्त उत्तरम् भरेम ।

तत्त्वमारोहासो मेध्यो भवम् यँमेन त्वम् यँम्या सम्ँविदानः ।
मा त्वा वृक्षौ संबाधिष्टाम् मा माता पृथिवि त्वम् । पितॄन् हि यत्र
गच्छास्येधासम् यँमराज्ये । मा त्वा वृक्षौ संबाधेथाम् मा माता
पृथिवी मही । वैवस्वत॑ हि गच्छासि यमराज्ये विराजसि ।
नळम् प्लवमारोहैतम् नळेन पथोऽन्विहि । स त्वम् नळप्लवो भूत्वा
सन्तर प्रतरोत्तर । **18 (10)**

T.A.4.7.3

सवितैतानि शरीराणि पृथिव्यै मातुरुपस्थ आदधे । तेभ्यः पृथिवि
शम् भव । षड्ढोता सूर्यम् ते चक्षुर् गच्छतु वातमात्मा द्याम् च गच्छ
पृथिवीम् च धर्मणा । अपो वा गच्छ यदि तत्र ते हितमोषधीषु
प्रतितिष्ठा शरीरैः । परम् मृत्यो अनु परेहि पन्थाम् यँस्ते स्व इतरो
देवयानात् । चक्षुष्मते शृण्वते ते ब्रवीमि मा नः प्रजा॑ रीरिषो मोत
वीरान् । शम् वाँतः श॑ हि ते घृणिः शमु ते सन्त्वोषधीः ।
कल्पन्ताम् मे दिशः शग्माः । पृथिव्यास्त्वा लोके सादयाम्यमुष्य
शर्मासि पितरो देवाता ( ) । प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतया ।

अन्तरिक्षस्य त्वा दिवस्त्वा दिशाम् त्वा नाकस्य त्वा पृष्ठे ब्रध्नस्य त्वा विष्टपे सादयाम्यमुष्य शर्मासि पितरो देवता । प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतया । **19 (12)**

(अनपस्फुरन्ती – रुत्तर – देवतया द्वे च) (A7)

4.1.8 अनुवाकम् – 8

T.A.4.8.1

अपूपवान् घृतवाꣳश्चरुरेह सीदतूत्तभ्नुवन् पृथिवीम् द्यामुतोपरि । योनिकृतः पथिकृतः सपर्यत ये देवानाम् घृतभागा इह स्थ । एषा ते यमसादने स्वधा निधीयते गृहेऽसौ । दशाक्षरा ताꣳ रक्षस्व ताम् गोपायस्व ताम् ते परि ददामि तस्याम् त्वा मा दभन् पितरो देवता । प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतया । अपूपवा–ञ्छृतवान्–क्षीरवान्–दधिवान्–मधुमाꣳ–श्चरुरेह सीदतूत्तभ्नुवन्–पृथिवीम् द्यामुतोपरि । योनिकृतः पथिकृतः सपर्यत ये देवानाꣳ शृतभागाः क्षीरभागा दधिभागा मधुभागा इह स्थ । एषा ते यमसादने स्वधा निधीयते गृहेऽसौ । शताक्षरा सहस्राक्षरा–ऽयुताक्षरा–ऽच्युताक्षरा ताꣳ रक्षस्व

ताम् गोपायस्व ताम् ते परिददामि तस्याम् त्वा मा दभन् पितरो देवता । प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतया । **20 (10)**

(अपूपवानसौ दश) (A8)

4.1.9 अनुवाकम् - 9

T.A.4.9.1

एतास्ते स्वधा अमृताः करोमि यास्ते धानाः परिकिराम्यत्र । तास्ते यमः पितृभिः सम्ँविदानोऽत्र धेनूः कामदुघाः करोतु । त्वामर्जुनौषधीनाम् पयो ब्रह्माण इद्विदुः । तासाम् त्वा मध्यादाददे चरुभ्यो अपिधातवे । दूर्वाणाꣳ स्तम्बमाहरैताम् प्रियतमाम् मम । इमाम् दिशम् मनुष्याणाम् भूयिष्ठाऽनु वि रोहतु । काशानाꣳ स्तम्बमाहर रक्षसामपहत्यै । य एतस्यै दिशः पराभवन्नघायवो यथा ते नाभवान् पुनः । दर्भाणाꣳ स्तम्बमाहर पितृणामोषधीम् प्रियाम् । अन्वस्यै मूलम् जीवादनु काण्डमथो फलम् । **21 (10)**

T.A.4.9.2

"लोकम् पृण{**43**}" "ता अस्य सूददोहसः{**44**}" । शम् ँवातः शꣳहि ते घृणिः शमु ते सन्त्वोषधीः । कल्पन्ताम् ते दिशः सर्वाः ।

इदमेव मेतोऽपरामार्तिमाराम काञ्चन । तथा तदश्विभ्याम् कृतम्
मित्रेण वरुणेन च । वरणो वारयादिदम् देवो वनस्पतिः । आर्त्यै
निर्.ऋत्यै द्वेषाच्च वनस्पतिः । विधृतिरसि विधारयास्मदघा द्वेषाꣳसि
शमि शमयास्मदघा द्वेषाꣳसि यव यवयास्मदघा द्वेषाꣳसि । पृथिवीम्
गच्छान्तरिक्षम् गच्छ दिवम् गच्छ दिशो गच्छ सुवर्गच्छ सुवर्गच्छ
दिशो गच्छ दिवम् गच्छान्तरिक्षम् गच्छ पृथिवीम् गच्छापो वा गच्छ
यदि तत्र ते हितमोषधीषु प्रतितिष्ठा शरीरैः ।
"अश्मन्वती रेवतीर्{43}" "यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रम्{44}"
"ँया राष्ट्रात्पन्ना{45}" "दुद्वयम् तमसस्परि{46}"
धाता पुनातु{47}"( ) । **22 (10)**

(अथो फलम् - धाता पुनातु) (A9)

4.1.10 <u>अनुवाकम् - 10</u>

<u>T.A.4.10.1</u>

आरोहतायुर्–जरसम् गृणाना अनुपूर्वम् ँयतमाना यतिष्ट ।
इह त्वष्टा सुजनिमा सुरत्नो दीर्घमायुः करतु जीवसे वः ।

यथाऽहान्यनुपूर्वम् भवन्ति यथर्तव ऋतुभिर्-यन्ति क्लृप्ताः ।
यथा न पूर्वमपरो जहात्येवा धातरायूꣳषि कल्पयैषाम् ।
न हि ते अग्ने तनुवै क्रूरम् चकार मर्त्यः । कपिर्-बभस्ति तेजनम्
पुनर्जरायु गौरिव । अप नः शोशुचदघमग्ने शुशुध्या रयिम् ।
अप नः शोशुचदघम् मृत्यवे स्वाहा । अनड्वाह-मन्वारभामहे
स्वस्तये । स न इन्द्र इव देवेभ्यो वह्निः संपारणो भव । **23 (10)**

T.A.4.10.2

इमे जीवा विमृतैराववर्-तिन्नभूद्-भद्रा देवहूतिम् नो अद्य ।
प्राञ्जोऽगामा नृतये हसाय द्राघीय आयुः प्रतराम् दधानाः ।
मृत्योः पदम् ँयोपयन्तो यदैम द्राघीय आयुः प्रतराम् दधानाः ।
आप्यायमानाः प्रजया धनेन शुद्धाः पूता भवथ यज्ञियासः ।
इमम् जीवेभ्यः परिधिम् दधामि मा नो नु गादपरो अर्धमेतम् ।
शतम् जीवन्तु शरदः पुरूचीस्तिरो मृत्युम् दध्महे पर्वतेन ।
इमा नारीरविधवाः सुपत्नीराञ्जनेन सर्पिषा संमृशन्ताम् ।

अनश्रवो अनमीवाः सुशेवा आरोहन्तु जनयो योनिमग्रे । यदाञ्जनम्

त्रैककुदम् जात॑ हिमवतस्परि । तेनामृतस्य मूलेनारातीर्–

जम्भयामसि ( ) । यथा त्व–मुद्भिनथ्–स्योषधे पृथिव्या अधि ।

एवमिम उद्भिन्दन्तु कीर्त्या यशसा ब्रह्मवर्चसेन ।

अजोऽस्यजास्मदघा द्वेषा॑ंसि यवोऽसि यवयास्मदघा

द्वेषा॑ंसि । **24 (13)** *(भव – जम्भयामसि त्रीणि च) (A10)*

4.1.11 अनुवाकम् – 11

T.A.4.11.1

अप नः शोशुचदघमग्ने शुशुद्ध्या रयिम् । अप नः शोशुचदघम् ।

सुक्षेत्रिया सुगातुया वसूया च यजामहे । अप नः शोशुचदघम् ।

प्र यद्–भन्दिष्ठ एषाम् प्रास्माकासश्च सूरयः । अप नः शोशुचदघम् ।

प्रयदग्नेः सहस्वतो विश्वतो यन्ति सूरयः । अप नः शोशुचदघम् ।

प्रयत्ते अग्ने सूरयो जायेमहि प्र ते वयम् ।

अप नः शोशुचदघम् । **25 (10)**

T.A.4.11.2

त्वꣳ हि विश्वतोमुख विश्वतः परिभूरसि । अप नः शोशुचदघम् ।

द्विषो नो विश्वतोमुखाति नावेव पारय । अप नः शोशुचदघम् ।

स नः सिन्धुमिव नावयाऽति पर्.षा स्वस्तये । अप नः शोशुचदघम् ।

आपः प्रवणादिव यती–रपास्मथ्–स्यन्दतामघम् ।

अप नः शोशुचदघम् । उद्वना–दुदकानीवापास्मथ्–स्यन्दतामघम् ।

अप नः शोशुचदघम् ( ) । आनन्दाय प्रमोदाय पुनरागाꣳ स्वान्गृहान् ।

अप नः शोशुचदघम् । न वै तत्र प्रमीयते गौरश्वः पुरुषः पशुः ।

यत्रेदम् ब्रह्म क्रियते परिधिर्जीवनाय कमप नः शोशुचदघम् । **26 (14)**

(अघ – मघम् चत्वारि च) (A11)

4.1.12 अनुवाकम् – 12

T.A.4.12.1

अपश्याम युवति–माचरन्तीम् मृताय जीवाम् परिणीयमानाम् ।

अन्धेन या तमसा प्रावृताऽसि प्राचीमवाची–मवयन्–नरिष्ट्यै ।

मयैताम् माꣳस्ताम् भ्रियमाणा देवी सती पितृलोकम् ँयदैषि ।

विश्ववारा नभसा सम्ँव्यम्यन्त्युभौ नो लोकौ पयसाऽऽवृणीहि ।

रयिष्ठामग्निम् मधुमन्तमूर्मिणमूर्जः सन्तम् त्वा पयसोप स॒ꣳसदेम ।
स॒ꣳ रय्या समु वर्चसा सचस्वा नः स्वस्तये । ये जीवा ये च मृता
ये जाता ये च जन्त्याः । तेभ्यो घृतस्य धारयितुम् मधुधारा व्युन्दती ।
माता रुद्राणाम् दुहिता वसूनाꣳ स्वसाऽऽदित्यानाम–मृतस्य नाभिः ।
प्रणुवोचम् चिकितुषे जनाय मा गामनागामदितिम् वँधिष्ट ( ) ।
पिबतूदकम् तृणान्यत्तु । ओमुथ् सृजत । **27 (12)**

(वधिष्ट द्वे च) (A12)

Prapaataka Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(परेयुवा॒ꣳसम् प्र विद्वान् भुवनस्याभ्याव वृथ्स्वा जो भागोऽयम् वँै
चतुश्चत्वारि॒ꣳशत् । य एतस्य त्वत् पञ्च । प्रकेतुनेदन्ते नाके
सुपर्णम् यँौ ते ये युध्यन्ते तपसाऽश्मन्वती रेवतीः
स॒ꣳरभध्वमष्टावि॒ꣳशतिः । यं ते यत्त उत्तिष्ठात इदन्त उत्तिष्ठ
प्रेह्यश्मन्. यद्वा उद्वयमयम् पञ्चवि॒ꣳशतिः । आयातु त्रि॒ꣳशत् ।

वैश्वानरे तस्मिन् द्रफ्स इममपेताहोभिर् युज्यन्तामघ्निया अदिते पारम्
ँव आ प्यायस्व सप्तवि॑ꣳशतिः । उत्ते गृहेऽखाषितिस्तेभ्यः पृथिव्या
अन्तरिक्षस्य द्वात्रिꣳशत् । अपूपवानसौ दश शत दश । एतास्ते ते
दिशः सर्वा इदमश्मन् विꣳशतिः । ओरोहत तनुवै क्रूरम् चकार
पुनर्मृत्यवे मा नो नु गाद् दह्मह इमा नारीः परि त्रयोविꣳशतिः ।
अप नः सुक्षेत्रिया प्र यद्धन् दिष्ठः प्र यदग्नेः प्र यत्ते अग्ने त्वꣳ हि
द्विषः स नः सिसन्धुमापः प्रवणादुद् वनादानन्दाय न वै तत्र यत्रेदम्
चतुर्विꣳशतिः । अपश्यामावृणीहि द्वादश द्वादश ।)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Dasinis :-

(परेयुवाꣳस – माया – त्वेतास्ते सप्तविꣳशतिः)

First and Last Padam in TA, 4th Prapaatakam :-

(परेयुवाꣳस – मोमुथ्सृजत)

। हरिः ओम् ।

। कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे आरण्यके चतुर्थः प्रपाठकः

समाप्तः ।

====================

Appendix (of expansions)

T.A.4.4.2 – अश्मन्वती रेवतीर्{36}" "यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रम्{37}" "ँया राष्ट्रात् पन्ना{38}" "दुद्वयम् तमसस्परि{39}" "धाता पुनातु{40}"

अश्मन्वती रेवतीः सꣳ रभध्व मुत्तिष्ठत प्रतरता सखायः ।
अत्रा जहाम ये असन्नशेवाः शिवान् वयमभि वाजानुत्तरेम ॥ {36}
(Appearing in T.A.4.3.2)

यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रꣳ सहस्रधारम् ँविततमन्तरिक्षे । येनापुना दिन्द्रमनार्त–मार्त्यै तेनाहम् माꣳ सर्वतनुम् पुनामि ॥ {37}
(Appearing in T.A.4.3.3)

या राष्ट्रात् पन्नादप यन्ति शाखा अभिमृता नृपतिमिच्छमानाः ।
धातुस्ताः सर्वाः पवनेन पूताः प्रजयाऽस्मान्–रय्या वर्चसा सꣳसृजाथ ॥ {38} **(Appearing in T.A.4.3.3)**

उद्वयम् तमसस्परि पश्यन्तो ज्योतिरुत्तरम् । देवम् देवत्रा सूर्यमगन्म ज्योतिरुत्तमम् ॥ {39} **(Appearing in T.A.4.3.3)**

धाता पुनातु सविता पुनातु । अग्नेस्तेजसा सूर्यस्य वर्चसा ॥ {40}
(Appearing in T.A.4.3.3)

T.A.4.6.3 - "आ प्यायस्व{41}" "सम् ते{42}"

आ प्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्णियं ।
भवा वाजस्य सङ्गथे ॥ {41}

सं ते पयाꣳसि समु यन्तु वाजाः सं वृष्णिया–न्यभिमातिषाहः ।
आप्यायमानो अमृताय सोम दिवि श्रवाꣳस्युत्तमानि धिष्व ॥ {42}
(Both {41} and {42} appearing in TS 4.2.7.4)

T.A.4.9.2 – "लोकम् पृण{43।" "ता अस्य सूददोहसः{44}"

लोकं पृण छिद्रं पृणाथो सीद शिवा त्वं ।
इन्द्राग्नी त्वा बृहस्पतिरस्मिन् योनावसीषदन् ॥ {43}

ता अस्य सूददोहसः सोम॑ श्रीणन्ति पृश्नयः ।
जन्मन् देवानां विँशस्त्रिष्वा रोचने दिवः ॥ {44}

(Both {43} and {44} appearing in TS 4.2.4.4)

T.A.4.9.2 – ""अश्मन्वती रेवतीर्{45}"
"यद्वै देवस्य सवितुः पवित्रम्{46}" "याँ राष्ट्रात्पन्ना{47}"
"दुद्वयम् तमसस्परि{48}" धाता पुनातु{49}"

{45} is same as (36} above, {46} is same as (37} above
{47} is same as (38} above. {48} is same as (39} above
{49} is same as (40} above

Details of Dasini & Vaakyams for – Prapaatakam 4 – TA 4

	Dasini	Vaakyams
Anuvakam 1	4	44
Anuvakam 2	1	5
Anuvakam 3	3	28
Anuvakam 4	2	25
Anuvakam 5	3	30
Anuvakam 6	3	27
Anuvakam 7	3	32

Anuvakam 8	1	10
Anuvakam 9	2	20
Anuvakam 10	2	23
Anuvakam 11	2	24
Anuvakam 12	1	12
Total →	27	280

<u>Total as per grantha books</u> anuvaakam 21	27	Not given